ZA RODITELJE

MOJE DETE JE HOMOSEKSUALNO...

Kako sada dalje?

Tako ste mo`da i vi odreagovali kada ste saznali da je va{a }erka lezbejka ili sin homoseksualac. Da homoseksualnost postoji, to znate, ali u va{oj porodici...!? To niste o~ekivali, iako znate da obi~no najmanje jedna od deset osoba priznaje sebi homoseksualna ose}anja. Neki ve} u ranom dobu znaju da su "druga~iji" od ostalih. Neki pak do toga dolaze kasnije, kada su pod uticajem dru{tva ili okoline ve} probali da `ive heteroseksualno i nisu bili sre}ni.

Jedan prema deset, to zna~i da bar u jednoj od sedam porodica postoji jedna }erka lezbejka ili sin homoseksualac. Ima mnogo roditelja koji se susre}u sa homoseksualno{}u. Mnogi od njih su naro~ito u po~etku tu`ni ili ~ak ljuti zbog toga. Ve}ina njih ima, kao i vi sada, mnogo pitanja u vezi toga:

- *kako sada treba da se pona{am sa detetom?*
- *ho}eli ona/on mo}i da bude sre}na/an ?*
- *da li }e to pro}i?*
- *da li ju/ga je na to neko naveo?*
- *da li smo mi ne{to pogre{no uradili?*
- *kako ustvari `ive homoseksualci?*
- *{ta }e re}i porodica, kom{ije, prijatelji, kolege?*
- *{ta crkva misli o tome?*
- *da li je homoseksualnost moda?*

Sada kada znate da je va{a }erka lezbejka Ili sin homoseksualac, i imate toliko pitanja, mo`da se ose}ate bespomo}nom/im jer nemate nikoga kome mo`ete postaviti ta pitanja. [ta ve}ina ljudi zna o homoseksualnosti? Ve}ina ljudi ograni~ava svoje znanje prema nekim dru{tvenim predrasudama koje su ujedno stalne i neta~ne. Pomi{ljali ste da odete kod lekara ili psihijatra; mnogi vide homoseksualnost kao neku vrstu bolesti koja se mo`e izle~iti. Ili ste mo`da pri~ali sa sve{tenikom zato {to mislite da je to gre{na po`uda koja se da potisnuti. Da li ste to radili za va{e dete ili zato {to sami imate problem da to prihvatite.

[ta je homoseksualnost?

Homoseksualna osoba je neko koga privla~i istoi pol; neko ko izra`ava `elju za kontaktom kao i seksualnim odnosom sa istim polom.

Ali seksualnost je kao i u hetero tako i u homo odnosu vi{e nego samo seks. Biti homoseksualna/an ne zna~i odre|en na~in `ivota. Neke lezbejke i homoseksualci imaju duge veze sa partnerkama/ima. Neki pak `ele da zadr`e malo samostalnosti, tako da dru{tveni `ivot kao: zajedno ste, gledate tv zajedno, primate posete, idete u pozori{te, idete zajedno u krevet - se odvija samo vikendom. Opet drugi ostaju radije sami, zadovoljni i sre}ni su sa nekolicinom prijateljstava i odnosa. Sve zavisi od prirode li~nosti, kakve }e odnose sa drugim ljudima imati.

U~iteljica lezbejka je samo u~iteljica, doktor homoseksualac je samo doktor, prodavac homoseksualac je samo prodavac, va{a }erka lezbejka ili sin homoseksualac su samo va{i }erka i sin.

Budu}nost

Razmi{ljate o budu}nosti. Vi{e nemate sliku o njoj, ne mo`ete sebi predstaviti kako }e `ivot va{e }erke ili sina izgledati. Sve je tako razli~ito od onoga {to ste o~ekivali od va{eg deteta.

Moja }erka se ne}e udati ali bi rado `elela decu...
Sida nije bolest homoseksualaca, ali ipak...

Ali to je njena budu}nost, to je njegov `ivot. Svaka osoba ima pravo da sama gradi svoju budu}nost. Svako ne{to izgradi u okviru onoga {to je mogu}e i prema li~nim `eljama.

Ose}aj krivice

Dozvolila sam svom sinu da se igra lutkama!
Moj mu` je tako dominantan.
Moja }erka je odrasla u mu{koj porodici!
Moja `ena je de~ka tako blago vaspitavala.

Mo`ete sami sva{ta jo{ dodati na ovu listu sa jo{ mnogo vi{e dru{tvenih razloga nego {to smo mi u ovim "pri~icama" nabrojali.

Ose}aj krivice je usko povezan sa ose}anjem da homoseksualnost nije normalna, da je to ne{to "stra{no" i da je ve~ito pitanje kako nastaje homoseksualnost.

Mo`da ne mo`ete da zaboravite pitanje " {ta sam lo{e uradila/o da se to dogodi?" Da li je to tako|e razlog {to ne smete sa drugima o tome da pri~ate.

Svako dete u va{oj porodici ste malim delom samo vi oformili. Mnogo vi{e treba da bi se li~nost oformila i da ona/on bude samo pod uticajem roditelja. [ta se sa njom/njim de{ava prilikom kontakata sa sestrama i bra}om, drugaricama i drugovima, sa iskustvima ostalih osoba. Eto duge liste.

Iz skupa svih uticaja, iz li~ne prirode i li~nosti, razvija se osoba sa odre|enim karakterom i odre|enim `ivotnim stavom i stilom. Zato ne budite oko svog deteta specijalno bri`ni. Dete }e na}i svoj put ako ga podr`avate. Mo`e biti velika podr{ka vama kao i va{em detetu, ako postoji neko kome se mo`e verovati i od koga `elite da zatra`ite savet.

Radna grupa roditelja

Da bi se pomoglo roditeljima oko re{avanja problema i odgovora na pitanja, postoje radne grupe "roditelji homoseksualne dece" koje u Holandiji postoje u svim ve}im gradovima {irom zemlje. Ove grupe ~ine roditelji koji su ve} du`e vreme upu}eni u homoseksualnost svoje dece i koji su podr`ali svoju decu. Oni `ele drugim roditeljima da pomognu da podr`e svoju decu. Znaju kako je ponekad te{ko, za dete, da prevazi|e prepreke, da se bori protiv predrasuda, nelagodnosti i diskriminacije.

Ove grupe ne daju samo informacije o homoseksualnosti u okviru porodice ve} pru`aju mogu}nost da se stupi u kontakt sa roditeljima koji su i istim okolnostima. Organizuju se ve~eri upoznavanja gde roditelji razmenjuju iskustva i postavljaju pitanja koja se ti~u homoseksualnih }erki/ sinova.

Za }erku ili sina

Moja majka bi to i razumela, ali moj otac...

Moji roditelji su to prihvatili, tako ka`u, ali moja devojka/de~ko ne mo`e da do|e kod mene ku}i...

Ja sam njihova jedina }erka, oni misle da je to zbog toga...

Znaju ve} mesecima, ali pri~a o tome... nema {anse!

Ako misli{ da je do{ao momenat da ka`e{ roditeljima o svojoj homoseksualnosti i ne zna{ kako to da uradi{ ili ako si ve} rekla/o, a oni nemaju mnogo razumevanja za to, mo`e{ se obratiti drugarici/drugu koja/i je kroz to pro{la/o ili nekome ko se time bavi, na primer Arkadiji.

Prevod: MAJA

MOJA K]ERKA JE LEZBEJKA

Oduvek je bila samostalna, znala je da se izbori za sebe. Verovala sam da su njene odluke ono {to zaista `eli i da su ispravne. Njeno u~e{}e u feministi~kom pokretu me je privuklo da se vi{e zainteresujem za njen rad. Smatrala sam je veoma hrabrom, ali sam bila i svesna da je aktivizam veoma iscrpljuje. Trudila sam se da joj budem od pomo}i, kad je to bilo potrebno, a nikako da joj stojim na putu.

@ivela je godinama sa jednom `enom, bile su vrlo bliske, za mene tada samo prijateljice. Delili su nas kilometri, ali uvek sam imala ose}anje da je na sigurnom. Imala sam poverenja u njenu prijateljicu. Smatrala sam je stabilnom i odgovornom `enom. Ose}ala sam se prijatno u njenom dru{tvu.

Iznenadilo me je kada sam ~ula da se vi{e ne vi|aju. Zar posle onakvog prijateljstva!

[ta je to moglo da se dogodi da bi ih razdvojilo. Da nisu bile samo prijateljice, ve} ono {to daje mogu}nost za ve}u intimnost, shvatila sam tek tada. Imale su ljubavnu vezu.

Bila sam zbunjena. Pro{lo je toliko godina njihovog zajedni~kog ljubavnog `ivota, a nisam ih nikada posmatrala na pravi na~in. Nisam razmi{ljala o lezbejstvu. Ni{ta mi nije bilo dostupno, {to bi me podstaklo na razmi{ljanje. Tada bih imala nekakav stav. U svakom slu~aju bilo mi je drago {to je `ivela sa pozitivnom osobom. Smatram da ljubav daje bliskost a to je veoma va`no.

Znala sam da je za sve ono {to je neuobi~ajeno u dru{tvu i za prihvatanje ili ne prihvatanje, potrebno vreme. Otvorila sam se i dala sebi vremena. Nikada nisam imala razloga za strah. Moja }erka je jaka i pametna `ena. Pro~itala sam puno o lezbejstvu i pitala za sve ono {to mi je bilo nejasno. Nije bilo dovoljno samo dobiti informacije ve} razumeti i osetiti. Prihvatiti lezbejke kao li~nosti za sebe, posmatrati svaku ponaosob, a opet kroz jednu zajedni~ku crtu - ljubav prema `enama i jedan druga~iji na~in `ivota.

Drago mi je {to imate grupu, {to se okupljate i zajedno radite. Mislim da je jednoj `eni, samoj, mnogo te`e da se izbori za svoja prava. Sredina je te{ko prihvata, posebno ako je ğlasna, poku{ava da je podredi sebi. Lezbejke su duplo diskriminisane. Samostalni rad zahteva kontinuirani napor i iscrpljuje. Tada se i neuspeh prihvata kao mnogo ve}i nego {to on mo`da realno i jeste.

Drago mi je zbog bliskosti koju ose}am kod vas, solidarnosti. Uvek ste jedna uz drugu, to mnogo zna~i za rad, `ivot. ^ini mi se i da ste bogate u ose}anjima.

Sre}na sam {to je moja k}erka uspela da se izbori za svoja ose}anja. Jasna je u svojim zahtevima, ona uostalom i ima pravo na njih. Verujem da je mnogo `ena koje `ive same ili u paru, ali izolovano u strahu pred drugima. Smatram da je to veoma te{ko i da im ovakvim radom, kakvim se LABRIS bavi, treba dati priliku za slobodniji `ivot.

Beograd maj 96.god. OLGA

NAS DVE VI[E NE GOVORIMO ISTIM JEZIKOM

Mesecima me je provocirala pitanjem: "Gde ti je de~ko". Pravila sam duge pauze i obi~no ljutito odgovarala pitanjem "[ta}e mi".

Gu{ila me je pri~a koju sam ve} dugo smi{ljala za nju. Jedina la` koju sam mogla da izgovorim je da mi odgovara samo}a.

Mama je o~ekivala da realizujem njen neostvareni ideal; nezavisna `ena, ali u heteroseksualnim vezama.

Bile smo uvek iskrene jedna prema drugoj. Nismo volele la`i, i imale smo potrebu da govorimo o emocijama, da budemo jedna drugoj podr{ka.

Postavila mi je ve} poznato pitanje ali ovog puta boja`ljivo, zabrinuto. Gledala sam je i }utala. Jedino {to sam htela da joj ka`em je da sam zaljubljena u `enu. Znala je da sam se "zatvorila", uzdahnula je i rekla "Nisi valjda lezbejka".

Nije sa~ekala odgovor. Oti{la je u drugu sobu. Bila sam zbunjena, nepokretna, nema. Drhtali su mi prsti dok sam palila cigaretu. "Zna "- odzvanjalo je u meni. Poplava misli i ose}anja. Bila sam i sre}na i tu`na. Upla{ena.

Pla{ila sam se promena u na{em odnosu. Da li }u i dalje morati da }utim. Uvek je `elela da budem sre}na, zar sada ne `eli da u~estvuje u tome.

Oti{la sam po sliku `ene koja mi se dopada.

Izvadila je sve stvari iz plakara i vra}ala ih onako kako su i pre bile slo`ene. Htele smo da ubla`imo nervozu; ona radom, a ja bojom glsa.

Pri~ala mi je o "normalnim" i "nenormalnim" stvarima", o bogu koji je stvorio ovo i ono i rekao to i to. Pri~ala je o sramoti, ogovaranju, porodici, ro|acima, kom{ijama. Tra`ila je da mislim o ljudima ~ija imena nisam znala, ljudima koje nisam videla godinama. O onima koji su se rodili pre mene i stvorili "pravila". Trudila sam se da joj objasnim da meni to nije va`no, da bih bila sre}na da i ona tako razmi{lja. Pri~ala sam joj o svojim emocijama. Prekidala me je, od slike je sklanjala pogled.

Udaljile smo se i to me veoma boli. Kada pokrenem temu "lezbejstvo", prekine me. Nudila sam joj knjige, fotografije, pozivala u bioskop. Sve {to govori o ljubavi dve `ene, odbija. "Za{to"- pitala sam je i plakala. "To je deo tebe u koji ne `elim da zalazim". Odgovor koji predugo slu{am da bih sebe mogla da nazovem slobodnom i sre}nom.

Beograd oktobar 95. god. LJILJA

ODRASTANJE SA DVE MAME

Krila sam, lagala o tome, ali sada sam ponosna na svoju porodicu.

Pri~a Megan McGuire

Kada sam odrastala, re~i "peder", "nastran", "lezbejka", bile su svuda, iako smo `iveli u relativno tolerantnoj zajednici, Kejmbrid`u, Mes. ^ak sam i ja koristila da bih spustila one koji mi se nisu svi|ali. Ako ste bili peder ili lezbejka, bili ste odba~eni. Sve se to promenilo kada mi je bilo 12 godina. Moja majka je imala prijateljicu Barb, koja je ostajala da spava kod nas iako je `ivela u kom{iluku. Jedne no}i kada Barb nije bila tu, pitala sam svoju majku: "Da li si ti homoseksualna?" Samo se se}am njenog: "Da" - i plakanja. Sve {to sam mogla da mislim bilo je da ona ne mo`e biti lezbejka. To nije bilo fer. Ona je bila jedna od "onih" ljudi.

Oduvek sam mislila da je moja porodica normalna. U vreme kada mi je bilo 5 godina moji majka i otac nisu vi{e `iveli zajedno. Brat i ja smo podelili na{e vreme izme|u roditelja. Moj otac se ponovo o`enio, a moja majka se zabavljala sa mu{karcima. Zavaravali smo se da su na{i roditelji strejt. To je sve {to vidi{ na TV-u.

Kada se to promenilo, mi nismo imali stereotipnu porodicu. Godine, nakon {to je moja majka iza{la preda mnom, bile su veoma te{ke za mene i brata. Tek {to smo se preselili iz Va{ington Di Sija, morali smo da po~nemo sve iz po~etka, i u isto vreme morali smo da la`emo o na{oj mami. U {koli sam `elela da budem voljena, pa sam se smejala vicevima o homoseksualcima. Trebalo je jo{ da otkrijem kako da steknem prijatelja kome bih mogla da poverim svoju tajnu. Nisam bila spremna da pri~am o svojoj porodici, jer sama nisam mogla da se suo~im sa tim.

Srednja {kola je bila najte`a. Bila sam u raznim klubovima, ali me je bilo strah da bi sav moj uspeh u dru{tvu nestao ako bi iko ikada saznao da sam, dok su se oni vra}ali ku}ama posle treninga odbojke na ve~ere sa mamama i tatama, ja odlazila ku}i dvema mamama. Brat i ja nikada ne bismo dozvolili da mama i Barb u|u zajedno ili sede jedna do druge u restoranu. Kod nas niko nije ostajao da spava; i ako bi nam dru{tvo navratilo, mi smo sakrivali gej liter-

aturu i porodi~ne slike. Kad nas je drug pitao o roze trouglu na na{em autu, moj brat je odgovorio da su to polovna kola i da jo{ nismo stigli da skinemo nalepnicu. @iveli smo tako tri godine, dok se nismo preselili u ku}u sa stanom u prizemlju. Rekli smo na{im prijateljima da je Barb ve} `ivela tu.

Ironi~no, na{ porodi~ni `ivot, tada, je zaista bio isti kao i `ivot strejt porodica. Imali smo porodi~na okupljanja, sva|e, putovanja i ve~ere. Brat i ja smo prihvatili Barb kao roditeljku. Postojale su stvari koje ona nikada nije mogala da ima sa nama kao na{a mama. Ali ona nam je pomagala, pru`aju}i nam podr{ku dok je mama branila doktorat u socijalnom zdravstvu. Pogurala je brata i mene da uspemo u {koli, ba{ kao mama.

Uz pomo} stvarno velike savetnice i prijateljice, koja je imala dr`anje: "Nije to velika stvar i, znala sam da }e{ uspeti", po~ela sam da se ose}am udobnije u svojoj porodici sa dve mame. U zimu u tre}em razredu srednje {kole, intervjuisao me je lokalni novinar za ~lanak o gej porodicama. Osetila sam olak{anje ali i strah. Dan kada se ~lanak pojavio bio je neverovatno zategnut. Ose}ala sam kao da svi gledaju u mene i pri~aju o meni. Jedan klinac je rekao mom bratu: "Video sam ~lanak, ti pederu". Moj brat mu je rekao da se gubi. Neki ljudi su me izbegavali ali je ve}ina dece bila radoznala u vezi sa mojom porodicom. Ljudi su me pitali da li sam homoseksualna. Izabrala sam da ne odgovorim; kao tinejd`eri ve}ina od nas ne mo`e da objasni ose}anja u svojoj glavi i telu.

Pro{le godine, u zavr{noj godini srednje {kole, odlu~ila sam da govorim na na{em {kolskom Nacionalnom Danu Istupanja. Ispred su sedeli moj najbolji drug, moja mama, brat i moj savetnik Al. Taj dan je bio najbolji. Nisam vi{e morala da se smejem vicevima ili da ~uvam tajnu. Nadala sam se da utirem put onima kao {to sam ja: deci koja imaju gej roditelje koja su upla{ena i ose}aju se usamljenim. Posle mog govora, izgubila sam neke "prijatelje", i ljudi su pravili komentare koji povre|uju. Ali to me je samo oja~alo. Najte`a stvar sa kojom treba da se suo~i{ jeste neznanje drugih ljudi, a ne porodi~na strana. To je ba{ kao svaka druga porodica.

McGuire (18), je bruco{ na Majls koled`u, u Oklandu, Kalifornija.

Newsweek 4. novembar 96. god
"Growing Up With Two Moms" prevod E.L

JEDNOPOLNA PORODICA

Jedan lezbejski bra~ni par u Italiji 1994.god. re{io je da ima bebu pri ~emu je doktor koji im je obezbedio najbolje re{enje za~e}a, u medijima izveden pred javni sud ~asti.

Veliku pra{inu u Italiji leta 1994. god. izazvala je vest da }e dve lezbejke iz Savone, posle ~etvorogodi{njeg braka dobiti dete.

Livija (38 godina) i Fran~eska (33 godine) ka`u da je njihova ljubav bezgrani~na ne samo zbog me|usobne fizi~ke privla~nosti i seksualne harmonije, ve} i zbog idealnog spoja i komplementarnosti u svim drugim stvarima koje `ivot zna~e.

Odluka da imaju dete putem ve{ta~ke inseminacije, navela ih je da potra`e pomo} od nauke. Posle dugog lutanja po zemlji i inostranstvu, na{le su se na pravom mestu kod pravog ~oveka. Profesor \uzepe Ambrasa poznati italijanski ginekolog, proslavio se uspesima u ve{ta~kom oplo|ivanju `ena koje na uobi~ajeni na~in nisu mogle da za~nu. (Oko 220 italijanskih bra~nih parova, do tada, dobilo je izgubljeni "pelcer `ivota".)

Pored materijalnog bogatstva, profesor Ambrasa je za uspehe u svom radu stekao mnogobrojna nau~na i dru{tvena priznanja, ali je tome, vele cinici, do{ao kraj.

Po{to je najbolji primerak iz svoje laboratorije podario lezbejskom bra~nom paru, poznati stru~njak je suspendovan iz profesionalnih organizacija svoje bran{e i u medijima izveden pred javni sud ~asti koji mu je veoma o{tro sudio.

Radi se o tz. pravnoj praznini, koju zakonski propisi jo{ nisu popunili. Italijanski zakon, naime, dozvoljava ve{ta~ko oplo|ivanje ukoliko psihi~ki i moralno zdrav bra~ni par ne mo`e na prirodan na~in da dobije dete.

Doktor Ambrasa tvrdi da su Livija i Fran~eska upravo takav par i da mu je savest potpuno ~ista. Pretio je da }e nastaviti svoju misiju, od koje jo{ puritansko javno mnenje, a posebno katoli~ku crkvu, podilaze `marci.

Dete je na izri~it zahtev majke Fran~eske i majke Livije, odre|eno da bude `ensko i da se zove Sara. Pored imena i pola isprogramirana joj je bila i boja o~iju, kose i jo{ neke spoljne karakteristike...

priredila E.L

MI IMAMO BEBU

Mi smo porodica i imamo prava

Rok zvezda Melisa Etrid` bila je u Americi. U direktnom }askanju avgusta 96. god., promovi{u}i svoj novi album "Your little secret" (Tvoja mala tajna),

dopu{ta svima da znaju njenu li~nu tajnu. Ne ba{ tako "malu" tajnu. Ona i njena dugogodi{nja ljubav D`uli Sifer ima}e bebu koja treba da se rodi u januaru 97. god.

Kada je Etrid`* obelodanila da je lezbejka, u januaru 1993. god, ona i k.d. lang, bile su najpoznatije peva~ice koje su "iza{le" javno. Slede}i album koji je Etrid` objavila, osam meseci nakon "comming out"-a, bio je pogodno naslovljen "Yes I am "(Da, ja jesam).

Njen muskulozni muzi~ki stil navodio je kriti~are da je porede sa Springstinom, a njen album, prodat u pet miliona primeraka, izbacio je tri top-10 hita i osigurao joj mesto u prvoj ligi rokenrola.

Etrid` i Sifer (video i filmska re`iserka koja je bila udata za glumca Luj Dajmond Filipsa, kada je upoznala Etrid`), `ele da podi`u svoje dete u najve}oj mogu}oj privatnosti. Prema tome, one su odbile da pri~aju kako je D`ulijina beba za~eta. Ali isto tako one sna`no ose}aju da gej porodice zaslu`uju da budu prihva}ene u glavnom toku. Stoga su nedavno pristale na ekskluzivan intervju sa Newsweek-ovim novinarem Markom Milerom da rasprave o svojoj porodi~noj strasti, Siferinoj trudno}i - i glasini da je, njihov dobar prijatelj, Bred Pit otac.

Koliko ste dugo zajedno?
Obe: Osam godina.
M.Etrid`: Pa, zna{ mi nemamo godi{njice i sli~ne stvari.
D`.Sifer: (smeje se) Komplikovano je, zato {to mi nemamo tradicionalne (bra~ne) godi{njice. Poku{ava{ da ima{ svoju li~nu godi{njicu, tako da mi slavimo dan kada smo se upoznale.

Koji je bio.....?
M.E.: Koji je bio avgust dvadeset i .....(gleda u Sifer posti|enim, ispitiva~kim pogledom i kiko}e se) ...tre}i.
D`.S.: Da. Pogodila je.

Da li ste oduvek pri~ale da `elite decu?
D`.S.: Da, da. Obe smo oduvek `elele klince.
M.E.: Oduvek sam u `ivotu `elela decu. Znala sam da }e zbog moje karijere to biti te{ko. Nikad nisam mislila da }e zbog toga {to sam lezbejka to biti te{ko...
D`.S.: Oduvek sam bila sigurnija da ja `elim da rodim, dok je Melisa bila sigurna da `eli da *ima* decu.

Zbog ~ega je tako, Melisa?
M.E.: Ne znam. Nikada nismo razlu~ile do kraja. Mislim zbog toga {to sam bila uba~ena u ma{inu zbog svog posla, da bih mislila o posve}ivanju svoga tela devet meseci, i o~igledno vi{e, ne~emu {to bi ozbiljno usporilo moju karijeru.

Rekle ste da ne `elite da pri~ate o tome kako ste za~ele, ali glasine navode na to da je otac Bred Pit. Ima li istine u tome? (Obe se bu~no smeju)
M.E.: Nazvale smo ga i rekle: "^estitamo Bred, ti si tata!", sve {to mo`e{ da uradi{ u vezi sa tim je da se nasmeje{. Ali to apsolutno nije Bred.

Da li ste otkrile da je te{ko urediti proces trudno}e?
M.E.: Mi smo veoma sre}ne i veoma bla`ene i vrlo svesne da ima mnogo parova koji `ele decu ali ne stoje dobro sa... I postoji toliko zakonskih stvari koje mi moramo da reguli{imo kao homoseksualke da bi stvorile sigurnost za na{u decu.

Dakle Melisa, ti }e{ usvojiti bebu nakon ro|enja?
M.E.:Da.

Da li ste razgovarale o tome kako koja od vas `eli da je dete oslovljava?
M.E.: Da, jesmo. I opet, moramo da stvorimo na{u li~no imenovanje. A to zadire vrlo duboko: ona je majka koja ra|a, ali i ja sam majka. Jo{ uvek nismo do{le do odgovora.

Da li ste zajedno saznale da je D`uli trudna?
Obe: Da.
D`.S.: Jedan od onih malih ku}nih testova bio je na{a prva indikacija.

Da li znate pol bebe?
D`.S.: Mi mislimo da je devoj~ica (na osnovu ultra - zvuka)

A ime?
D`.S: Ostin. Devoj~ica ili de~ko, zva}e se Ostin.
^ije }e prezime beba nositi?
D`.S.: Mi `elimo da promenimo na{a prezimena tako da sve tri imamo ista. Napravi}emo kombinaciju od na{a dva prezimena. Naravno, zadr`ale bismo svoja profesionalna imena. Ali to bi bilo ne{to, {to bi bar na papiru - na aerodromima na primer, svi na{i paso{i bili isti.
M.E.: Ne{to da naglasim: "Mi smo porodica."

Da li za vas, smisao konvencionalne porodice, ima zna~aj?

* Prezime Etrid`ž nezavisno od konteksta, prenosim u ovom obliku, da bi se jasno ukazalo na raskid sa patrijarhalnim na~inom oslovljavanja žene. (Etrid`ova, Etrid`žka).

D`.S.: Pa, mi }emo u~initi sve {to mo`emo da to izgleda onako kako treba da bude, kao prava porodica, a to je jedna od stvari.

Da li je va`no imati mogu}nost ven~avanja u konvencionalnom smislu?
M.E.: Ako oni ne `ele da se "ven~am", ako "njih" to gnjavi - uredu. Ali ja zaista verujem da bi mi, kao ameri~koj gra|anki, poreskoj obveznici, koja po{tuje zakon, trebalo da su dozvoljena ista prava, ista te`nja za sre}om koju svaki drugi gra|anin u`iva.
D`.S.: Starateljstvo bi bilo u redu.
M.E.: Neka nazovu to kako god `ele, dokle god imam iste zakonske beneficije i za{titu za mene i moju porodicu. To je sve.

Koliko dece planirate da imate?
D`.S.: Mnogo.
M.E.: Planiramo troje, ~etvoro ili petoro.

Da li si ti na redu slede}i put?
M.E.: To zavisi od mog tela. Stoga mo`da.

Kako su reagovale va{e porodice?
M.E.: Odli~no.
D`.S.: Veoma dobro. Moj otac sam pravi kolevku za nas. Majka hekla prekriva~. Zaista su nam pru`ili podr{ku.

Da li ste nai{le na neku negativnu reakciju?
M.E.: Ne, ne, ba{ nikakvu.

Da li vas brine diskriminacija i poruge druge dece u {koli, ili tako ne{to?
M.E.: Videla sam sada{nju decu, puna sam nade i vrlo nadahnuta ovom decom koja mogu totalno da shvate koncept ljubavi.
D`.S.: I gej.

Newsweek - 4. novembar 96. god
"We're a Family, We Have Rights" prevod: E. L.

IV SVETSKA KONFERENCIJA @ENA

Peking '95.

Posle duge neizvesnosti oko toga da li }e lezbejkama biti dozvoljen ulazak u Kinu i u~e{}e na konferenciji, dobile smo svoj prostor.

Najve}a stvar za nas je bila ta {to smo tokom cele konferencije imale {ator - "LESBIAN TENT". Iako je bio sme{ten na periferiji {atorske oblasti bio je centar de{avanja za sebe.

Bio je izuzetno pose}en: lezb. aktivistkinje, lezbejke koje su u Pekingu bile drugim poslom, mnogo radoznalih...

Kineske vlasti su bile ozbiljno zabrinute za na{ moral tako da smo sa obezbe|enjem imale neprijatnosti tipa: {pijuniranja, fotografisanje bez dozvole, osmatranja iz okolnih {atora, konfiskovanje svih izlo`enih bro{ura koje su bile na kineskom...

Posebno se vodilo ra~una o za{titi identiteta svih posetiteljki Les. T., novinarke/i su morali da tra`e dozvolu za snimanje, fotografisanje...

Svakog popodneva u 17 h, odr`avan je "global meeting", na kome su izno{ene: informacije, napomene, izve{taji, predlozi, planovi...

Posle ovog skupa nastupalo je "TIME FOR LESBIAN VIDEO". Bili su prikazivani kratki dokumentarni filmovi koji su obuhvatali razli~ite lezbejske teme: safe seks - erotske epizode koje su prikazivale prakti~nu primenu safe seksa; simboli~ni prikazi coming out-a, priznavanje, prihvatanje sebe - kolebanja pre izlaska...; SM - demonstracije velike otpornosti na bol; emisija - intervjui sa decom lezbejki - decom koja izuzetno promi{ljaju o svom coming out-u kao dece lezbejki pred drugaricama/ovima, u~iteljicama/ima, raspravljaju da li je bolje iza}i ili skrivati, ponositi se ili stideti... kakve posledice oni izvla~e iz svega toga itd.

Lezbejske demonstracije 5. 9. '95.

Pred lezbejske demonstracije, odr`ana je press konferencija na kojoj je obja{njeno prisustvo lezbejki na konferenciji. Pitanja su bila uglavnom usmerena na kineske lezbejke: da li lez. postoje u Kini? Da li pose}uju L.T.? itd. Uvek smo ponosno odgovarale da nas ima svugde, u svim nacijama, dr`avama, kulturama, religijama..., mnogi su odbijali da poveruju u istinitost ovog

iskaza.

Ve~e uo~i demonstracija imale smo komjuniti - koristan rad; pravile smo transparente na svim jezicima. Mar{ je bio odli~no organizovan i vrlo brojan. Uzvikivale smo parole: *lesbian rights are human rights; no more closets no more brackets; what do we want? Lesbian rights! When do we want it? Now!; lesbian (women) united, will never be divided; lesbophobia must go...*

Prolazile smo kroz sve delove {atorske erije, vikale, pevale, dizale buku... Okolina nam je bila vrlo naklonjena. Pro~itan je na{ zahtev za skidanje zagrada sa 'seksualne orjentacije' u platformi za akciju i nabrojane sve zemlje iz kojih su lezbejke bile prisutne na ovoj konferenciji.

Radionice i panel

Na Arkadijinoj radionici "Isto~noevropska lezbejska mre`a", izveden je zaklju~ak: treba se usmeriti na iznala`enje najefikasnijih strategija kako bi se ohrabrile i motivisale lez. Isto~ne Evrope na osnivanje novih lez. organizacija i saradnja, razmena iskustava lez. organizacija sa podru~ja na kojima lez. pokret nije brojan, ni mo}an... i koje su u sli~noj poziciji kao i mi...

Iz na{e radionice proistekla je radionica "Saradnja lez. Isto~ne Evrope, Azije i Afrike".

Anjaree - Tang: Organizovanost lezbejki na jugu. Zanimljiva i motivi{u}a bila je prezentacija Filipina. Nedavno su otvorile veliku Arhivu u kojoj skupljaju svu dokumentaciju o svojim iskustvima, istra`ivanjima, svoju poeziju... po{to su do sada raspolagale samo knjigama i informacijama sa zapada. Jednom mese~no organizuju diskusije na razne lez. teme. Imaju Lezbejski SOS. Organizovale su podr{ku strejt sveta koja funkcioni{e po principu specijalizovanih servisa kojima se lezbejke s poverenjem obra}aju kada su im potrebne usluge: advokatkinja, arhitektkinja, doktorki...

Madrid: postoje tri lez. organizacije ~ije se politike razlikuju. Uspe{no su sprovele u delo "masmedija projekat". Osnovale SOS - za informacije o SIDI. Kontaktiraju sa 700 lez. u Madridu...

Pokrenuta je inicijativa za osnivanje internacionalne komisije za lezbejska ljudska prava, na teritoriji Evrope, sa ili bez posredstva ILIS-a.

Ostale radionice: lez. i religija; safe seks; Crne lezbejke; fund raising...

Panel: prezentovan rad, problemi, dostignu}a nekoliko klju~nih lez. organizacija iz razli~itih delova sveta, izme|u ostalih i Arkadije - govorila je Lepa Mla|enovi}.

Akcija u UN

U zatvorenoj zoni, u kojoj se odr`avala zvani~na konferencija Ujedinjenih Nacija, odr`avali su se i Lezbejski Kokusi (svakodnevni sastanci na kojima se razra|ivala strategija za lobiranje prisutnih delegacija, ~lanica UN, ~iji bi glasovi "za", prilikom glasanja, doprineli skidanju zagrada sa (seksualne orjentacije) u platformi za akciju i omogu}ili ulazak "zabrane diskriminacije na osnovu seksualne orjentacije" u zvani~ni dokument UN.

Najzna~ajnija i najve}a DYKE akcija na konferenciji bila je bri`ljivo isplanirana, ali se ishod nije mogao pretpostaviti.

Vi{e od 30-ak lezbejki, zauzele su mesta na galeriji, odakle smo imale kompletan pregled partera, koji su zauzimale zvani~ne delegacije i bine na kojoj su se smenjivale govornice. Dyke TV su tako|e bile sau~esnice, koje su vizuelno zabele`ile celu akciju. Kamera je bila postavljena naspram nas, isto na galeriji.

U jednoj pauzi, sve smo ustale podignutih ruku u kojima su bili raznobojni papiri s natpisom "Lezbejska prava su ljudska prava", i preko ograde balkona bilo je preba~eno ogromno ljubi~asto platno sa istim natpisom. Par sekundi nakon toga uletelo je obezbe|enje koje je konfiskovalo ceo materijal, izbacilo nas iz sale, uz pretnje da }e nam, ako se to ponovi, oduzeti propusnice, bez kojih ne bi smo mogle ni da se pribli`imo oblasti UN konferencije. Dve Kana|anke su bile uhap{ene i odvedene u nepoznatom pravcu. Malo kasnije smo saznale da su u Security Office-u.

Ispred vrata zatekle smo diplomate iz kanadske ambasade, koji su se zalagali za osloba|anje svojih dr`avljanki. Posle dugog ~ekanja `ene su bile pu{tene. Zanimljivo je to {to je obezbe|enje bilo fascinirano i zate~eno preduzimljivo{}u lezbejske organizacije. Nisu mogli da veruju da se u roku od samo par sekundi, nakon hap{enja u Security Office-u stvorili: advokati, kanadska ambasada...

Cilj ove akcije prvenstveno je bio da se skrene pa`nja delegacijama, i uop{te javnom mnenju (jer su konferenciju pratili timovi novinara iz najpoznatijih svetskih TV stanica i dr. medija), na pitanje prava lezbejki, koje je prakti~no bilo zapostavljeno, izbegavano i ne rado provla~eno na konferenciji.

Zaklju~ak

Poslednji ~asovi konferencije svedo~e o istorijskoj debati u kojoj je preko trideset zemalja govorilo u korist skidanja zagrada sa stavke "seksualna orjentacija". Ove zemlje uklju~uju Ju`nu Afriku, Jamajku, Barbados, Kanadu, S.A.D., Kubu, Brazil, Sloveniju, Litvaniju, Boliviju, ~ile, Kolumbiju, Australiju, Novi Zeland, [vajcarsku, Norve{ku, Izrael, kao i ~lanice evropske Unije. Njihova podr{ka nije bila dovoljna da pridobije opoziciju u vezi stavke, a na samom kraju pojam "seksualna

orjentacija" je izba~en iz platforme za akciju.

Osnovno neslaganje je bilo vezano za terminologiju, tako da je umesto "seksualne orjentacije" prihva}eno, odnosno u{lo je u dokument UN da su: "@enska prava ljudska prava uklju~uju}i pravo `ena da kontroli{u svoje odluke, slobodno i odgovorno po pitanju svoje seksualnosti, uklju~uju}i seksualno i reproduktivno zdravlje, i da budu oslobo|ene diskriminacija i nasilja."

E. L & JELENA LABRYS

ANJAREE

Na NGO forumu je prisustvovala sjajna ekipa lezbejki entuzijastkinja sa Tajlanda, predstavnice grupe Anjaree. Njihova deviza za ovu konferenciju je bila: "NA[A TELA. NA[I IZBORI. NA[A PRAVA." Donele su i majce sa ispisanim istim sloganom i 2 slike koje su prona{le u nekim budisti~kim hramovima, slike stare najmanje dva veka, koje su bile u sklopu niza slika - predstava raznih vidova `ivota.

"Tajland kraljevina u jugoisto~noj Aziji, je poznat po toleranciji. Ali tajlandsko dru{tvo ima velike pote{ko}e da prihvati ili samo primi k znanju ~injenicu da u njemu postoje i `ene koje vole `ene.. Taji dru{tvo nikada nije dopu{talo slobodu na{im `eljama. Ve} izvesno vreme tamo nema zakona protiv homoseksualnosti, ali javna osuda i porodi~ne obaveze (potenciranje udaje, dece...) predstavljaju ozbiljnu prepreku.

Organizaciju Anjaree osnovala je, 1986.god., grupa `ena koje vole `ene.

Termini koje koristimo za sebe su: TOMBOY, DEELADY, LEZBEJKA ili nikako. Bilo kako bilo mi delimo uzajamnu (zajedni~ku) `udnju za `enama i verujemo da je to na{e pravo da ose}amo i radimo to.

Na{e ~lanice dolaze iz svih regija Tajlanda i one koje `ive u inostranstvu, i uklju~uje `ene razli~itih godi{ta, klasa i svih etni~kih grupa.

Mi ose}amo sna`an pritisak dru{tvenih vrednosti koje nas teraju da `rtvujemo na{u ljubav, `udnju, planove - ponekad ~ak i na{e `ivote. ^Lanice ose}aju ovaj pritisak i rade protiv njega.

KAKVU PREDSTAVU IMAJU O NAMA

"Lezbejke su zapadnja~ka ideja i `ivotni stil"

"Lezbejstvo je samo moda - ~ekaj dok ne nau~e ne{to o pravim stvarima"

"Ko su one da bi sebe u~inile vidljivim"

"Ti misli{ da si mu{karac, gde ti je..."

"Tai dru{tvo je pustilo lezbejke da postoje - samo se nemoj ogla{avati."

CILJEVI ANJAREE

- Obezbediti podr{ku za `ene koje vole `ene, kako bi stekle samopouzdanje i poverenje u na{a prava i odluke.
- Eliminacija predrasuda o `enama koje vole `ene, publikovanje na{ih misli, vrednosti, iskustava i nagla{avanje na{ih ljudskih prava.
- Za{tita prava `ena koje vole `ene, kako nam ne bi mogli na{koditi ili nas diskriminisati u dru{tvu.
- Saradnja sa drugim organizacijama za ljudska pravai `enskim organizacijama koje se bore za dobijanje pravde i jednaka prava za sve ljude.

KAKO UTI^U NA NAS

"Majka moje devojke tra`i od nje da se uda po{to je ve} vreme."

"Bila sam skoro silovana, zato {to ga je izazvao moj bu~ identitet."

"Mi smo odvojene otkad su saznale za nas."

"Ne volim mu{karce i uvek sam zami{ljala `ensku ljubavnicu - ja sam nenormalna."

NOVINE

Zapo~ete 1993.god. "Anjaree Sarn"- izlaze dva puta mese~no, namenjen za ~lanice i osobe koje kontaktiraju Anjaree." Zastupljene su ideje, pri~e, vesti, pisma iz celog Tajlanda i iz inostranstva.

SASTANCI ^LANICA

Svakog meseca u Bankoku ili u razli~itim regijama Tajlanda mi smo zajedno i razgovaramo o na{oj situaciji, iskustvima, ose}anjima, problemima i strategijama kojima dolazimo do istine individualne, parova i kao grupa.

ANJAREE NA SEVERU

Severna oblast Tajlanda mora da ima ne{to u vazduhu - zato {to smo primetile da tu ima jako mnogo lezbejki. 94. God. na severu su zapo~eti odvojeni sastanci i aktivnosti, i to je sada mnogo jednostavnije za komunikaciju na istom severnom dijalektu.

DOSTIGNU]A ANJAREE

- Anjaree je pomogla oko osnivanja Azijske lezbejske mre`e i bila doma}ica prvog ALM skupu 1990. god. u Bakoku.
- Anjaree je poslala '95. god. dve predstavnice na

25. Stonewall proslavu u New York City.

- 95. na ILGA konferenciji odr`anoj u Riu (Brazil), Anjaree je dobila nagradu Filipe de Souza od IGLHRC-a.

- Od 94. Anjaree je bila tema brojnih artikala, tv i radio emisija unutar i izvan Tajlanda. Ove reporta`e su podstakle porast broja ~lanica."

Ovo je bilo kratko predstavljanje lezbejske grupe ANJAREE sa Tajlanda, i retrospektiva njihovog rada i dostignu}a"."

prevod: JELENA LABRYS

IGLYO KONFERENCIJA ZA ISTO^NU I CENTRALNU EVROPU

Internacionalna Lezbejska i Gej Omladinska Organizacija (IGLYO) je organizacija za lezbejsku, gej i biseksualnu omladinu, i studentske grupe {irom sveta.

Cilj je da se ukine diskriminacija protiv mladih lezbejki, gejeva i biseksualaca i da ih podr`i u njihovoj emancipaciji, da omogu}i jednaka prava za sve mlade osobe.

Aktivnosti IGLYO-a se mogu razvrstati u tri grupe:

1. Politika: organizacija je zastupljena u Evropskoj Omladinskoj Politici, IGLYO je ravnopravni ~lan Omladinskog Foruma Evropske Unije u Briselu, sara|uje sa Evropskim Omladinskim Centrom i Evropskom Omladinskom Fondacijom u Strazburgu, ~lan je Evropskog Koordinacionog Biroa- Internacionalnih Nevladinih Omladinskih Organizacija. Zainteresovana je za sve vrste internacionalnih projekata i saradnji.

2. Informacije: IGLYO snabdeva svoje ~lanice/ove informacijama o lez./gej emancipaciji i internacionalnim youth aktivnostima na pr. preko ~asopisa "Speak out"...

3. Aktivnosti: IGLYO poma`e lokalnim lez, gej, biseks. grupama u organizaciji internacionalnih aktivnosti; razmene, jednom godi{nje lez, gej, biseks. youth internacionalni sastanak, organizuje razne instrukta`e. Zatim projekat Pen Pal- servis za individue lez/gej ispod 27 god. koji mogu me|usobno da komuniciraju, preko IGLYO-a putem pisama...

***

IGLYO konferencija za Isto~nu i Centralnu Evropu, "HAJDE DA SE ORGANIZUJEMO"- ove '96. godine odr`ana je u Budimpe{ti od 5-12 jula, u koorganizaciji sa ma|arskim HATTER udru`enjem za podr{ku lez. i gejova u Ma|arskoj

(osnovano '95, funkcioni{u na principu: SOS telefona, savetovali{ta za homoseksualne osobe, tu rade volonterke/i koji su zavr{ili instrukta`u. Osnovali su i arhivu ukojoj skupljaju ~lanke o homoseksualnosti koji su objavljeni u ma|arskoj {tampi. ^lanice/ovi su uglavnom iz homo zajednice.).

Program je bio podeljen na ~etiri tematske oblasti:

1. LJUDSKA PRAVA
2. YOUTH RAD
3. INTERNACIONALNI YOUTH RAD
4. HIV/ AIDS

koje su detaljnije obra|ivane na radionicama.

Svakog jutra odr`avale su se plenarne sednice:

1. "Prava lez., gej., biseks. u Centralnoj i Isto~noj Evropi" - Scott Long

2. "Gej prava su ljudska prava - aktivnosti Amnesty Internationals u Isto~noj i Centralnoj Evropi" - Brian Phillips.

Podatci sa ovih plenarnih sednica:

- Homoseksualnost je zabranjena u slede}im zemljama:

Belorusija, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Rumunija

- Razli~ito, dozvoljeno godi{te za dobrovoljno stupanje u seksualni odnos hetero i homo osoba:

Austrija H14, L14, G18; Bugarska H14, L18, G18; Hrvatska H14, L14, G18; Kipar H16, L16, G18; Finska H16, L18, G18; Ma|arska H14, L18, G18; Srbija H14, L14, G18; UK H16, L16, G18; Severna Irska H17, L17, G18...

O~igledno je da se Lezbejke u ve}ini zemalja ne uzimaju u obzir, zapravo i dalje se negiraju. Evo najo~iglednijeg primera: posle dugog razmatranja austrijskih Konzervativnih Partija i Parlamenta, zaklju~eno je da "lezbejski seks" ne postoji, odnosno da je ne{to nalik "dvema `enama koje poma`u jedna drugoj prilikom kupanja" i da se tako ne{to ne mo`e nazvati seksualnim odnosom.

- Specijalne odredbe

Austrija, Finska, UK - zabranjeno promovisanje i ohrabrivanje homoseksualnosti, i osnivanje lez./gej organizacija.

Gr~ka - zabranjena mu{ka homo-prostitucija...

- Antidiskriminacione odredbe postoje u:

Danska, Finska, Francuska, Irska (va`i samo za otpu{tanje s'posla), Norve{ka i [vedska (ne va`i za privatni sektor), Holandija, Slovenija, [panija.

- Zakon o registrovanom partnerstvu

Danska, Norve{ka, [vedska.

Island - registrovano partnerstvo obuhvata i usva-

janje dece (zajedni~ko starateljstvo).

Ma|arska - sklapanje istopolnog gra|anskog braka.

Zaklju~eno je da promena (adaptacija), pisanog zakona mo`e da donese samo neznatno pobolj{anje, najve}i problem je zapravo nepisani ili tradicionalni zakon, koji se te{ko i jako sporo menja u svim zemljama.

3. Predstavljanje prisutnih (oko 20) organizacija na konferenciji ("Austrian Union of Students", Hatter - Ma|arska, Gemini - Bugarska, MAG Jeunes Gais & Lesbiennes -Pariz / Francuska, Pink & Purple - Nema~ka, [KUC Magnus - Slovenija, SOHO - ^e{ka Republika, Trougao Centar - Moskva / Rusija...)

Prezentacija Arkadije, bila je jedna od najuspe{nijih ako ne i najuspe{nija. Organizacija nam je ponudila da odr`imo radionicu na temu LADY M, ali su, na`alost, svi termini unapred bili popunjeni, tako da je ta ideja ostala za drugi put.

Radionice

1. LEZBEJSKA I @ENSKA LJUDSKA PRAVA

Cilj radionica je bio da se identifikuju specijalne potrebe lezbejki i `ena, na polju ljudskih prava, postavljanje zahteva i strategije za dobijanje prava. Zaklju~eno je da je lezbejsko pitanje, periferno za feministi~ki pokret, umesto da je centralno, i da se zbog toga mora raditi na pobolj{anju saradnje `enskog i lezbejskog pokreta; a za nove, brojnije i uspe{ne projekte najneophodnije su finansije.

2. LEZBEJKE I SIGURNIJI SEKS - HIV/AIDS

Od skoro koristi se isklju~ivo termin "sigurniji", a ne "siguran" seks, jer je dokazano da uvek postoji rizik i da nepostoji 100%-tna za{tita. Specijalno za ovu konferenciju napisan je detaljan "Priru~nik za sigurniji seks za lezbejke", koji je prezentovan (prakti~no demonstriran) na ovoj radionici. Trebalo je razraditi taktiku za {iru edukaciju lez. zajednice o primeni sigurnijeg seksa, me|utim jako mali broj lez. koristi sigurniji seks, izme|uostalog i zbog toga {to se takva za{titna sredstva mogu nabaviti samo u nekim zemljama i to po visokim cenama, a drugo {to su veoma jake predrasude o tome da lez. prilikom seksualnog odnosa ne mogu preneti ili biti zara`ene. Me|utim sve vi{e se uvla~i strah ne samo od SIDE ve} i od samog odlaska na testiranje.

3. HIV/AIDS

Objektivna samokriti~nost u~esnica/ka u pogledu AIDSFOBIJE; pitanje comming out-a (korektnosti) HIV pozitivnih osoba, dok druga strana uzvra}a strahom i ogra|ivanjem, {to bi zna~ilo da je prisutna diskriminacija HIV pozitivnih u krugovima koji se bore protiv te diskriminacije, {to mo`e da povla~i i nekorektnost HIV pozitivnih tj. opasnost od {irenja bolesti.

4. POLITIKA VEZE / NASILJE U LEZBEJSKIM VEZAMA

Suo~avanje sa vrlo nezahvalnom temom, koja se izbegava u lez. zajednici iz vi{e razloga; jedan od najzna~ajnijih je strah od uni{tavanja iluzije o idealnoj vezi ostvarljivoj samo u lez. odnosu. Nasilje, u vezi, se grubo mo`e podeliti u tri vrste: seksualno, fizi~ko i emotivno. U lezbejskim vezama najzastupljenija je emotivna zloupotreba (poni`avanje, sugerisanje krivice, ljubomora...), koja ima za cilj sticanje i dokazivanje mo}i kojom se posti`e "apsolutna" kontrola nad drugom partnerkom.

5. HOMO STUDIJE

Govorilo se o potrebi L./g. zajednice, da {irem auditorijumu, nau~nim putem razjasni strukturu homo kulture. U Evropi je potrebna inicijativa za L/g studije, koje bi za po~etak bile u okviru Univerziteta. Ovu zamisao mogu}e je ostvariti samo u slu~aju da do|e do intenzivnijeg prou~avanja L./g. istorije na lokalnim nivoima.

Dugo se polemisalo o jeziku, polu i rodu. Lezbejke u~esnice, su dokazale primerima iz svojih jezika (Srpski, Nema~ki...), da je tz. neutralni jezik zapravo mu{ki jezik, i da zbog toga postoji tendencija lezbejki i feministkinja da koriguju jezik.

Tokom cele konferencije nametala se ~injenica da su gej istorija, kultura, zdravstvo (pr. AIDS) znatno detaljnije i {ire istra`ena od lezbejskih.

PR. U Berlionu postoji gej muzej koji poseduje eksponate, koji evidentno, istorijski dokazuju gej egzistenciju, a datiraju od 1920. - liberalnog perioda u Nema~koj.

Na samom po~etku konferencije zapa`ena je znatna broj~ana nesrazmera izme|u lezbejki u~esnica i gejeva, tako da se u razvoju doga|aja desila diskriminacija i zapostavljnje. ^este su bile polemike o njihovom nedoli~nom pona{anju, o stavljanju lezbejki isklju~ivo u podpitanja u poslednjim minutima (zavr{nici) npr. plenarnih sednica, predavanja..., i o eventualnom pobolj{anju odnosa i saradnje. Svaki drugi dan odr`avani su `enski sastanci, (korak napred, lez., u osvajanju na{eg sopstvenog prostora), lezbejski separatizam je bio propra}en `u~nim protestima.

E. L. & JELENA LABRYS

PRESS IZVE[TAJ - Internacionalna konferencija o homoseksualnosti u Ljubljani

Roza klub, LL i Magnus
Ljubljana

Internacionalna Konferencija o Homoseksualnosti odr`ana je u Ljubljani 23 - 24. Avgusta 1995. Organi-

zovale su je lezbejska grupa L.L i gej grupa Magnus. Na konferenciji su predstavljene, vrlo va`ne, teme kao {to su na pr.: homoseksualnost i politika, AIDS i diskriminacija, registrovano partnerstvo. Internacionalne/i go{}e/sti i aktivistkinje/i su prisustvovali nekim interesantnim radionicama: sara|ivati sa vladom i zajedni~ki rad lezbejki i gejeva (Lisa Power), `iveti HIV pozitivno - kako sam opstala (Julian Hows), pristupiti lokalnim autoritetima: proces fandiranja i rad berlinskog ureda za homoseksualan `ivotni stil (Ira Kormannshaus), savremena zapadnja~ka kultura seksualnosti (Gert Hekma), i Queer nacionalizam (Kevin Moss).

Konferenciju su dobro pokrivali slovena~ki mediji, ali su organizatorke/i o~ekivali da }e prisustvovati vi{e slovena~kih lezbejki i gejeva. Ipak internacionalni skup je bio uspe{an, ponovo je prilo`io teme homoseksualnosti u javnosti i dao neke ideje i motivacije lez. i gej aktivistkinjama/tima u Sloveniji. Va`na tema je bila saradnja lez. I gej grupa sa vladom: kako da ubedite va{u vladu da su lez./gej teme tako|e i njihove teme ? kako sara|ivati sa politi~arima i lobirati ih za lez./gej pitanja a da se ne zaborave potrebe i zahtevi lez./gej zajednice?

Jedan od va`nih zaklju~aka za situaciju u Sloveniji je bio da su legalni uslovi sasvim zadovoljavaju}i,ali da je gej pokret ~esto je nemo}an zbog nedostatka tradicije i konkretnih primera diskriminacije i javnog mi{ljenja. Svi ovi uslovi nisu naklonjeni ve}em coming out-u lez./gej aktivistkinja/ta iako slovena~ka javnost nije ekstremno netolerantna prema homoseksualkama/cima i neki vi{e levo orijentisani politi~ari podr`avaju lez./gej prava.

DESETA REGIONALNA ILGA

KONFERENCIJA ZA ISTO^NU, JU@NU I CENTRALNU EVROPU

Ljubljana 8-14. avgust '96.

Teme radionica i panel diskusija:

9. 8. '96.god.
- Izve{taj zemalja u~esnica o radu organizacija
- Safe seks
- Lezbejska vidljivost
- @enska radionica

10. 8.-'96.god.
- Grupa samopomo}i ljudima koji imaju Aids.
- Lezbajski i gej brak
- Rat sa vladom
- Gey all day-Internet

11. 8.''96.
- Mesto borbe za politi~ku mo} na agendi lezbejskog i gej pokreta
- ILGA i Isto~na Evropa
- Dugotrajne veze za i protiv (diskusija)
- Zatvaranje-sumiranje

TROUGAO CENTAR

Osnovan 93., nastao iz dve lez. i gej organizacije: Unija Comming out-a & Moskovske Lez./Gej Unije.

Ciljevi:
- povezivanje lez., gej i biseks. `ena i mu{karaca
- borba protiv diskriminacije na osnovu seksualne orjentacije

- suo~avanje sa homofobijom na medijima i drugde

Funkcioni{u na nivou:

- Informacionog Centra

Skupljaju informacije o lez. i gej `ivotu u Rusiji i {irom sveta. Publikuju informativni bilten koji se besplatno distribuira u Rusiji.

- Biblioteka i Arhiva

Poseduju obimnu kolekciju ruskih i inostranih knjiga sa homo tematikom, novinske ise~ke.

Kulturni program

Trougao Centar poseduje i izlo`beni prostor koji je sve~ano otvoren decembra 95, izlo`bom nacrta za spomenik lezbejkama i gejevima `rtvama komunisti~kog terora.

Od 23. februara do 1. marta bila je izlo`ba homoeroti~ne fotografije. Dobrodo{le su sve inicijative umetnica/ka koji bi `eleli da izla`u u ovom prostoru...

Telefon za informacije

Daju aktuelne informacije o homo `ivotu u Moskvi.

Program za edukaciju

Zapo~eli su objavljivanje ciklusa obimnih bro{ura koje obuhvataju lezbejski i gej `ivotni stil i probleme sa kojima se suo~avaju. Prva objavljena, od planiranih bro{ura je, "Ako si gej", diskutuje se o pitanju preispitivanja seksualnosti mladih gej mu{karaca. U pripremi je sli~na bro{ura za `ene.

Seminari

Od decembra '95, dva puta mese~no se odr`avaju seminari za lezbejke, na kojima se diskutuje o legalnim i

psiholo{kim te{ko}ama s' kojima je suo~en lezbejski stil `ivota.

Tre}a ruska lezbejska i gej konferencija odr`ana je od 7-9 juna '96, na inicijativu Trougao Centra. Prisustvovalo je oko 150 u~esnica/ka iz cele Rusije.

Sumirano je {est godina delovanja L./g. pokreta u Rusiji. Bilo je re~i o ukinutom ~lanu 121, koji je seksualni odnos izme|u dva odrasla mu{karca tretirao ilegalnim.

U Rusiji, u ~etrnaest regija, danas egzistira vi{e od 20 L./g. organizacija.

Uo~i predsedni~kih izbora, u~esnice/i su razradili svoju politi~ku poziciju. Zbog znatnih razlika u mi{ljenjima, nije mogao da se podr`i jedan pouzdani predsedni~ki kandidat. Ura|eno je slede}e: L./g. koji se se}aju {ezdesetogodi{njeg anti-homo terora, apelovali su na celu L./g. zajednicu, porodice, prijatelje da glasaju protiv svih koji ponovo ho}e da uspostave komunisti~ki re`im u Rusiji.

Zaklju~ci sa radionica su bili slede}i: prava L./g. su ugro`ena na svakom koraku. Postavili su zadatke svim L./g. organizacijama u Rusiji da u naredne ~etiri godine budu posve}ene: promeni porodi~nog koda - u smislu podno{enja zahteva za legalizovanje istopolnog braka, zalaganju za usvajanje diskriminacione zabrane nad seksualnim manjinama.

"Psiho-socijalno savetovali{te za homoseksualne osobe" - naglasak je stavljen na to da postoje}e institucije za psiholo{ku podr{ku, uop{te ne poma`u u re{avanju specifi~nih problema L./g. Homoseksualnima osobama je potrebna, specijalno posve}ena, mre`a za psiholo{ku podr{ku (SOS, psiholo{ko savetovali{te...).

E.L & JELENA LABRYS

"DANAS METELKOVA SUTRA CEO SVET"

U jesen 1990. g. 200. Grupa (video, film, slikari, vajari, muzi~ke grupe, producenti, predstavnice @enskog centra, Roza kluba...) je uradilo Mre`u za Metelkovu, projekt za novi urbani multikulturni centar. Krajem 1992.g. Mre`a za Metelkovo imala je sva dokumenta za koja je raspolagala severnom polovinom biv{e kasarne. U jesen, 10. septembra 1993.g. gradske vlasti su po~ele da ru{e objekat.

Ljubljana 28. 07. 1995. g.

Prijateljica me je pozvala, telefonom, usred no}i. Rekla je da ru{e Metelkovu. Bile su nam obe}ane prostorije.

Danima smo sedele ispred zgrade i ~ekale da se ispo{tuje obe}anje, od strane gradskih vlasti. Isklju~eni su voda i struja. Metelkovo smo osvajali raznovrsnim kulturnim programom.

Odustali su od gradnje Tr`nog centra. Povu~ene su bile ma{ine.

U METELKOVOJ jo{ nema struje, vode i telefonskih linija. Pro{log leta, gradona~elnik je potpisao dokument, kojim nam obe|uje ove potrbe, obe}anje da }e Metelkovo urediti u multikulturni centar, sa tim se saglasilo i Ministarstvo kulture. Ne znam za{to se jo{ ni{ta nije uradilo. Mi smo jo{ uvek u mraku. Finansije za renoviranje, obezbedila je svaka grupa za sebe.

Uslovi za rad su nam zaista ote`ani ali, mi jo{ uvek radimo!"

MOJCA U.

ROZA KLUB

Prostorija je prostrana. U prozorima upaljene sve}e. Glasna muzika iz kasetofona na baterije. Popunjena mesta za stolovim i {ankom. Slu`i se pi}e u konzervama.

Upozorene smo pred polazak u Klub da postoji mogu}nost da ne zateknemo vi{e od troje ljudi. Ve~era{nja pose}enost nas je prijatno iznenadila.

Nakon odgledane predstave, koja se odigravala na {anku, po koreografiji, za nas bezimenog, gospodina-gospo|ice, zapitale smo se da li smo u Ljubljani, jer su i ovde gejevi u broj~anoj prednosti.

28. 07. 1995.
pono}

- Roza klub organizuje letnje kampove - Roza kamp, u trajanju od ~etiri do sedam dana, tokom jula meseca.

Pro{le godine bilo je predstavnica i predstavnika Nema~ke i Holandije.

- Deset godina unazad odr`ava se Filmski festival, u organizaciji Roza kluba potpomognutog finansijama od strane grada Ljubljane i [oro{a.

Filmovi su iz strane produkcije i projekcije su odli~no pose}ene. Zabava traje nedelju dana.

LL

"Mladina" je 1987.g. uradila, na osam strana, promociju lezbejstva. Aktivistkinje Lilita, lezbejske-feministkinje, osetile su potrebu da naprave svoje novine, pored biltena "Lezbozin", preko kojih bi davale pozitivne informacije o lezbejstvu. Napravile su najpre lezbejsku sekciju L.L (lezbejki Lilit). Prvi broj Pandore iza{ao je u javnost 1993.g.

Na novinama rade ~etiri `ene, od osam aktivistkinja grupe. U zavisnosti od finansijskih mogu}nosti Pandora se {tampa svaka dva, tri meseca. Tira` je ~etristo primeraka i {tampanje obezbe|uju [oro{ i grad -Biro za

`ensku politiku.

Pandora ima stalne ~itateljke. Ve}ina njih sa L.L komunicira samo putem pisama (sto{ezdeset adresa). Od slede}eg broja Pandora }e se prodavati i u knji`arama.

Brojevi su tematski ure|eni (odnos s roditeljima, lezbejske veze, lezbejska teorija...).

Pandora se radi na Metelkovoj, privatno, u kafanama, zavisi od inspiracije autorki.

L.L za slede}i mesec sprema "Antologiju lezbejskog `ivota u Sloveniji i Jugoslaviji od 87.g. do 95.g.). Knjiga }e mo}i da se nabavi u knji`arama (ne Beogradskim, na `alost).

Sastanci i radionice nisu planski osmi{ljeni i slabo su pose}eni.

Novinari su zainteresovani za saradnju, ~esti su i pozivi za u~e{}e u radio i tv emisijama. Sada{nje ~lanice L.L-a o~ekuju mla|e prijateljice, koje bi se anga`ovale na polju medija.

Mnoge lezbejke ne `ele da se uklju~e u ozbiljniji rad, vi{e su za zabave u no}nim klubovima. Smatraju da je njihova stvar {ta rade u krevetu.

Lezbejke u Ljubljani nisu upla{ene da }e otkrivanjem pravog identiteta izgubiti posao, ve} podsmeha svojih heteroseksualnih koleginica.

LJILJA

VESTI

- Povodom Me|unarodnog dana ponosa lezbejki i gejeva, beogradski gej i lezbejski lobi "Arkadija"distribuirao je informativni letak medijima. Aktivistkinja lezbejske grupe, Jelana Labrys, dala je izjavu za "NIN", koja je objavljena u rubrici "ljudi" pod naslovom "Manjina manjine", u kojoj se ukazuje na naru{avanje osnovnih ljudskih prava, na predrasude, omalova`avanje, diskriminaciju lezbejki na ovom podru~ju.

jul 96.

- Marija Bureti}-Bogojevi} (56) prva `ena iz Hrvatske koja je progovorila o svom lezbejstvu, izme|u ostalog i objaviv{i knjigu (ispovest) "Ljubi~ice i bi~- ispoved `ene sklone `enama" (u izdanju Naklade "Pavi~i}").
"Kada sam prvi put rekla "Ja sam lezbejka", publika me je do~ekala sa ovacijama. Bilo je to na jednoj tribini koju su organizovale feministkinje, Slavenka Drakuli}, Rada Ivekovi} i dr. Gostovala je Rada \uri~in, glumica iz Beograda, ~itala je monolog iz romana "Strah od letenja" E. J."
Prvi intervju za novine dala je 71. god. {okiraju}i javnost svojom otvoreno{}u i iskreno{}u. "Ljubi~ice i bi~- ispoved `ene sklone `enama" su bile predstavljene na Sajmu knjige u Frankfurtu.
"Napisala sam knjigu o svojim lezbejskim sklonostima i ne bojim se osude javnosti; uskoro }u osnovati i prvu hrvatsku `ensku stranku s'kojom }u u}i u Sabor!" - uverava nas Marija B.B.

novembar 96.
Dnevni Telegraf (Globus - Zagreb)

- Profesor Karlo Emilio sa Milanskog Univerziteta tvrdi da su `ene sklonije biseksualnosti od mu{karaca. Svi ljudi su biseksualni jer imaju i mu{ke i `enske hormone i seksualno opredeljenje zavisi od toga koji hormoni nadja~aju.

(Uz tekst stoje i fotografije: [er sa k}erkom ^estiti Bono(27), peva~icom, koja ne krije da je lezbejka. Slika je sa jedne gay manifestacije u Va{ingtonu. I k.d. lang, rok peva~ica sa verenicom.)

februar 97. god
Demokratija

- Gejevi u Rusiji najzad dobili pravo na slobodu seksualnog izbora, dekriminalizovanje zakona koji je ka`njavao seksualni odnos dva mu{karca minimalnom kaznom zatvora u trajanju od pet godina. Ovaj zakon je bio na snazi od 61.god. do 1.1.97.god.

LEZBEJSKE PACIJENTKINJE I NJIHOVA PRAVA

Zapadni Holivud
Kalifornija
Lezbejska Zdravstvena Klinika.
Progresivan zdravstveni servis i holisti~no zdravstvo za `ene.

1. Lezbejke imaju pravo da ka`u ko su kad primaju zdravstvenu pomo}.
2. Lezbejke imaju pravo da ne prihvate bilo kakve pretpostavke u vezi njihove seksualne orijentacije, samim tim i u vezi njihovih potreba za zdravstvenom pomo}i. Lez. kao i druge `ene mogu imati iste zdravstvene probleme uklju~uju}i vaginalne i be{i~ne infekcije, polne bolesti, trudno}u i rak.
3. Lezbejke imaju pravo da budu tretirane sa respektom, ponosom i profesionalizmom prilikom primanja zdravstvene pomo}i.
4. Lezbejke imaju pravo na privatnost i sve informacije date o njihovom lezbejstvu osobi koja pru`a zdravstvenu pomo} treba da ostanu u striktnoj poverljivosti.
5. Lezbejke imaju prava da budu tretirane njihove prave zdravstvene potrebe, a ne da se lezbejstvo vidi kao zdravstveni problem.
6. Lezbejke imaju pravo da prime zdravstvenu pomo} oslobo|enu homofobi~nih i drugih predrasudnih zapa`anja i pona{anja od strane zdravstvenih radnica/ka.
7. Lezbejke imaju pravo da tra`e, od osoba koje im nude zdravstvenu za{titu, da govore razumljivo, jasno i potpunu istinu, pa ~ak da bude prevedeno na njihov maternji jezik.
8. Lezbejke imaju pravo da vide i poseduju kopije svih medicinskih nalaza kao i da im budu obja{njeni na njihovom maternjem jeziku i u za njih poznatoj terminologiji. Tako|e njihovi nalazi treba da budu oslobo|eni svih predrasuda vezanih za njihovu seksualnost, rasu, ekonomski status, fizi~ki izgled, uzrast, ili fizi~ki, emocionalni ili mentalni status.
9. Lezbejke imaju pravo da imaju decu, da imaju pristup bankama sperme i servisu za inseminaciju. Tako|e imaju pravo da ~uvaju decu i usvajaju.
10. Lezbejke imaju pravo da njihova ljubavnica, ili potpisanica zdravstvenog osiguranja mo`e da primi zdravstvenu za{titu, ili da ih predstavlja bilo koja osoba koju one izaberu.
11. Lezbejke imaju prava da njihove ljubavnice/potpisanice, njihova deca ili bilo koja osoba koju izaberu bude prisutna prilikom poro|aja.
12. Lezbejke imaju prava na potpune informacije, i pristup, svim dostupnim tretmanima i mogu}nostima poro|aja uklju~uju}i alternativne i holisti~ne opcije koje ne uklju~uju lekove ili operaciju, tako da mogu da naprave odgovaraju}u odluku o njihovoj zdravstvenoj brizi.
13. Lezbejke imaju pravo na kompletne informacije pre nego {to u~estvuju u bilo kom tretmanu ili programu i da imaju pristup specijalno odre|enim programima za lezbejke i `ene.
14. Lezbejke imaju pravo da ispituju njihove zdravstvene osiguravaoce da vide i razumeju {ta oni rade tokom nekog ispitivanja, da u~e o vaginalnim i grudnim samopregledima, da imaju pristup i trening u kori{}enju samoza{titnih pomagala, kao {to su plasti~ni vaginalni spekulum i aparat za merenje pritiska, i da aktivno u~estvuju u svemu {to je vezano za njihovu zdravstvenu za{titu i dono{enje odluka.
15. Lezbejke imaju pravo na trajnu pravnu za{titu i da, za `ivota, sastavi testament tako da njihovo zdravstveno osiguranje mo`e biti preuzeto od strane ljubavnice ili bilo koga kome one daju za pravo u slu~aju da su nesposobne da saop{te svoje odluke vezane za njihovu za{titu, ili da nebiolo{ka lezbejska majka mo`e donositi odluke i imati punomo} u svim tretiranjima njihove dece u slu~aju da biolo{ka lez. majka ili usvojiteljka nije sposobna.
16. Lezbejske roditeljke koje imju neka dugotrajna oboljenja ili su na samrti imaju pravo pristupa svim mogu}im tretmanskim mogu}nostima i privilegijama, i kad god je mogu}e, naravno ako je to njihov izbor, da izdahnu u bolnici ili kod ku}e uz prisustvo njihove sada{nje ljubavnice; da dostojanstveno izdahnu.
17. Nebiolo{ka lezbejska majka ima prava, po uzajamnom usagla{avanju, da preuzme brigu o njenoj deci prilikom umiranja njene ljubavnice, biolo{ke majke ili usvojiteljke.

prevod: TAMARA

@ENE KOJE VODE LJUBAV SA @ENAMA

Ovaj tekst govori o zdravstvenim rizicima koji dolaze tokom seksa, kao {to je HIV infekcija (koja je uzro~nik side) i druge bolesti prenosive polnim putem. Kao seksualno aktivne `ene moramo da razmislimo o odgovornostima koje se ti~u na{eg sigurnijeg seksa. ]utanje i neinformisanost o prene{enju HIV-a `eni od `ene je stvorilo zabunu, ljutnju i strah me|u nama. Stvarnost je da mi mo`emo i da prenosimo HIV i druge polne bolesti, kao {to su hlamidija, gljivi~ne infekcije, herpes, sifilis, hepatitis b, gonoreja itd. jedna drugoj. Uprkos manjku istra`ivanja i informacija postoje dokumentovani slu~ajevi prenosa HIVa i polnih bolesti sa `ene na `enu. Postoji mali broj `ena koje su ovim putem zara`ene ali to ne zna~i da ne treba razmi{ljati o rizicima za dobijanje HIV-a i polnih bolesti. Postoji vi{e na~ina na koji `ene jedna drugoj mogu da prenesu HIV ili polne bolesti, na primer pri oralnom seksu ako jedna od `ena ima menstruaciju. Rizi~na je i inseminacija sa spermom donatora koja nije testirana na HIV ili polne bolesti. Poljupcem usta na usta se tako|e mo`e preneti HIV ukoliko jedna od osoba ima oralni herpes, plikove, ranice u/na ustima, uklju~uju}i i krvarenja posle pranja zuba.

Veliki rizik predstavlja zajedni~ko kori{}enje igala i {priceva Tako|e treba navesti jo{ jedan od aspekata uticaja droga i jo{ jednog veoma ~esto kori{}enog stimulansa-alkohola na sigurniji seks izme|u `ena. Naime ~injenica je da droga i alkohol u velikoj meri uti~u na stanje svesti konzumenta. U ovom promenjenom stanju svesti uglavnom ne mislimo na sigurniji seks, obi~no razmi{ljamo: "mislim da to ovog puta nije potrebno", "zaista sam uzbu|ena, ba{ me briga za sigurniji seks", "ona zaista izgleda zdravo, sigurno nema HIV ili neku bolest".

U daljem tekstu }emo navesti kako se prenosi HIV infekcija i polne bolesti. Treba zapamtiti pritom da sigurnije vo}enje ljubavi za HIV nije automatski sigurnije za polne bolesti, dok je sigurniji seks za polne bolesti sigurniji i za HIV.

KAKO DOLAZI DO HIV INFEKCIJE?

HIV je virus koji prouzrokuje sidu. Virus se u velikim koli~inama mo`e na}i u spermi, krvi, menstrualnoj krvi, dok se u manjim koli~inama nalazi i u maj~inom mleku i u vaginalnom fluidu. HIV je relativno slab virus, da bi do{lo do infekcije potrebno je da ve}a koli~ina virusa dospe u krv. Kako se to mo`e dogoditi? Telo ima vi{e barijera koje ga {tite od infekcija. Me|u njima najva`nija je ko`a. Ona ne propu{ta virus, ali ga zato sluzoko`a propu{ta. Sluzoko`a obavija usnu duplju, unutra{njost anusa i vagine. Najosetljivija sluzoko`a je ona u anusu i vagini. U njoj se nalazi mnogo krvnih sudova koji su veoma osetljivi, ako je sluzoko`a o{te}ena virus mo`e dospeti u krvotok. Me|utim iako je sluzoko`a neopovre|ena virus opet mo`e dospeti u telo.

KAKO DOLAZI DO POLNIH BOLESTI?

Polne bolesti se prenose seksualnim odnosom. One su prouzrokovane bakterijama i virusima. @ena najverovatnije boluje od neke polne bolesti ukoliko postoje slede}i simptomi: poja~an sekret, peckanje prilikom mokrenja, ~irevi, upala be{ike, svrab u stidnim dla~icama, bol u stomaku itd. Naravno mo`e da se desi da je osoba zara`ena a da nema niti jedan od navedenih simptoma, naravno to ne zna~i da ista ne mo`e da prenese bolest. Kod nekih polnih bolesti stvaraju se ~irevi ili zapaljenja koji o{te}uju sluzoko`u. Kroz o{te}enu sluzoko`u HIV lak{e prolazi, zato postoji ve}i rizik za infekciju HIV-om ako osoba ve} ima polnu bolest. Polne bolesti mogu imati ozbiljne posledice, na pr. neplodnost ili poreme}aje kod fetusa.

A [TA JE SA. . .

-vaginalnim fluidom koji se prenosi putem finger fuck-a.

U vaginalnom fluidu se nalazi mala koli~ina HIV-a. To zna~i da je rizik za HIV infekciju prili~no mali, ali je zato rizik za polne bolesti velik.

- vaginalnim fluidom koji se prenosi preko dildoa.

Kori{}enjem dildoa sluzoko`a vagine se mo`e lako o{tetiti tako da postoji rizik da na dildou osim vaginalnog fluida bude i krvi. Prilikom zajedni~kog kori{}enja dildoa postoji rizik za preno{enje HIV infekcije i polnih bolesti.

- ranicama na prstima, u vagini i anusu.

Ukoliko jedna od osoba ima ranicu na prstu i radi finger fuck rizik za dobijanje HIV-a je mali osim ako je to otvorena,sve`a rana.

-folijama, rukavicama i kondomima.

Kao za{tita od HIV-a i polnih bolesti koristi se folija (dental dam) koja je odli~na naro~ito ako jedna `ena ima menstruaciju a druga `eli da sa njom ima oralni seks. Umesto folije se tako|e mo`e koristiti po du`ini ise~en kondom. Prilikom finger fuck-a kao za{titu treba koristiti latex rukavice. Ukoliko dve osobe koriste isti dildo prilikom seksa dildo treba oprati izme|u pojedina~nog kori{}enja ili staviti kondom.

Seks izme|u `ena je uzbudljiv, lep ali tako|e nekad i nesiguran. Dakle treba izabrati ono {to obe volite i {to je zdravo za obe. Seks izme|u `ena je relativno sigurniji za HIV, rizik zavisi od onoga {to ste obe u preo{losti radile i od onoga {to sada zajedno radite. Ako niste sigurne da li ste obe HIV negativne, razmislite o rizicima, napravite zdrav izbor i za{titite se.

Maja & D

PUBLIKOVANJE KNJI@EVNO - UMETNI^KIH DELA AKTIVISTKINJA LABRISA

Lezbejska grupa (Labris), uspe{no je zapo~ela jo{

jedan projekat "publikovanje knji`evno - umetni~kih dela aktivistkinja Labrisa". Politi~ki ciljevi su slede}i: lezbejsku umetnost u~initi, vidljivom u op{toj kulturi i dostupnom {iroj javnosti; prezentovanje lezbejskog stila `ivljenja, emotivnog, racionalnog i vansfernog delanja, do`ivljavanja i opisivanja sveta - na umetni~kio-poeti~an na~in.

U ediciji Labrisa, do sada, su objavljene ~etiri knjige triju autorki, od kojih su tri knjige poezije i jedna knjiga novela.

Ljiljana @ivkovi}, zbirka poezije: *Ravnodu{ni {umarak*

"Knji`evnost sam izabrala, najpre kao skloni{te, svet ma{te. Po~ela sam da pi{em i ma{tu pretvorila u stvarnost. Otvorila sam svoje sigurno mesto i za druge.

Zbirkom pesama "Ravnodu{ni {umarak", koju ~ine tekstovi nastali u periodu od 1989. god. do 1993. god., prikazala sam svoj do`ivljaj dru{tva, negativnosti i pritiske koje mi name}u pisani i nepisani zakoni, nemogu}nost za prihvatanjem i odobravanjem mi{ljenja ve}ine, kao jedinog mogu}eg izbora.

Prva zbirka pesama me je ohrabrila da postanem jo{ ve}a buntovnica i borkinja za svoj svet i svet svih mojih istomi{ljenica."

***

Nebo iscurelo
u prozoru
Tirkiz ubla`en
belim
Kameni blokovi
`uti, izbru{eni,
pod dlanom hlad
Stopala zagolicana travom,
butine zate`u
za {etnju kroz snove.

[tefa Markunova, dve zbirke poezije: *@ene u mre`i* i *@ene komete*

"Do sada su mi iza{le dve knjige `enske poezije, zavr{ena je i tre}a, `uta knjiga. Nadam se da }u uspeti da napi{em i ostale tri knjige iz Duginog spektra moje lezbejske poezije, ediciju od {est knjiga u duginim bojama na{e lezbejske zastave."

Izbor iz zbirke *@ene u mre`i*

TRE[NJEVAC - LJUBAVI MOJA

Voljela bih da Te ljubim tajno, sa krivicom
ne tako jednostavno i obi~no, kao danas
kada mi je dozvoljeno da budem s tobom,
kada smem da ti dotaknem ruku,
bez razloga da te povre|ujem.
Sad mogu da te ljubim
i Onu, koju nosi{ u svom srcu.
Onu zelenih o~iju, olujnog mora,
gde se rasprskavaju zlatne kapljice,
na sicilijanskoj obali, ispod kiparisa.
Ja sad mogu sve da uradim.
Jer smehom otklju~avam vrata tvog srca
i smeh tvoj, vodopad, {to se na druge rasprskava.
Ja sad, sve mogu i da odem i da ostanem,
jer Ti zna{ da si slobodna,
a ne zna{ da si kod mene
zarobljena...
Koja to `enska snaga olujnog vetra
otkine gran~ice mirte sa Sicilije?
Stavi je u tvoje naru~je na svetoj zemlji Tre{njevca.
Koji to ledeni alpski vetar,
odnese mirtu na same gle~ere,
gde tvoje vrelo sunce ne mo`e mirtu da odledi...

[tefi
24. maja 1995.

SUSRET

"Kako si?"
Smejem se sretna {to je vidim.
"A ti?"
Pitam srcem prepla{enim,
izdajnikom starim, {to mi zatreperi.
"Dobro sam, odlazim sretna, preko okeana",
gledam joj o~i dva crna bezdana.
Iznenadni bol, samo vrh ma~a,
ne`no mi sklizne, niz moje grudi.
Padam na kolena i odmah joj pra{tam,
jer znam, da za mene nije bila ro|ena.

Jelena Labris, novela:
Lady M

"Kosmi~ka sila Lady M, prepoznje na{e, naizgled nedoku~ive li~ne su{tine i mo}i. Glasom usmerava, na na~ine, koji }e nas dovesti u stanje uravnote`enosti odnosno samodovoljnosti; u stanje koje }e nam omogu}iti demistifikaciju utopijskog *DYKE* Univerzuma, u kome su objedinjene tri etape samoprevazila`enja i gde je glavni ishod negovana, ve~na zaljubljenost."

Odlomak:

"Idolkinjo, kada }e kona~no u nekoj beskona~nosti,
na tvoje grudi, pasti o~uvana ironija moje
umorne, lude, zaljubljene glave?
Preduhitravam svoju zbunjenost!
Madonna, ti i ja - nihilisti~ke noumenonke.
Van konteksta...
Ni tamo negde..."

***

"[ta si nau~ila na prvom koraku ka samosvesti?"

"^ekati ne mora da zna~i dangubiti. Sprovo|enjem afektivne slobode sti~em diplomatski imunitet koji me {titi i od sebe same..."

"Bumerang prolazi svojom putanjom, ne daj da ti u prolazu prere`e grkljan. Tvoja trenutna sre}a je u svojeglavosti, neguj je."

***

"Ho}emo kontrast u nama, a ne suprotnost udvojene vizuelne gra|e. Uostalom kakva suprotnost, suprotnosti su u paru; razli~itost je dominantna, nema pravila, pore|enja, sve je druga~ije, sve je kontra."

***

"*Bojim se da ne}u do~ekati Igra~ice. Ne znam da li one kasne ili sam prerano po~ela da ih o~ekujem?"*

GORDANA STO[I]
@ENA ^E@LJIVE KO@E

Hrabra pesnikinja, divna profesorka knji`evnosti i prelepa `ena - sve {to sam znala o Gordani Sto{i} pre nego {to sam je ~ula, pri~u o "rasturanju" u jednoj tv emisiji u 93. Slu{aju}i je, netremice, dobila sam ludu `elju da je upoznam, dodirnem ne bi li se uverila da je stvarna. Ispri~ala je tada mali deo svoga `ivota; dovoljan da je neko oseti, zavoli i sebi~no po`eli u svojoj blizini.

U~ena strpljenju, ~ekala sam.

Pogre{no vreme za mene...

"Nema vi{e Goge" - rekao mi je prijatelj. Satima sam ve} sedela u sobi i plakala. [ta su joj uradili?! [Ta nam rade?!

Bila sam nemo}na.

Jo{ uvek mislim na Gogu, jo{ uvek je vidim plavu i nasmejanu, pomalo zami{ljenu, sa asimetri~no za~e{ljanom kosom, pogledom koji uliva poverenje.

Koliko `ena `ivi njenim `ivotom, koliko njih posle nje. Predane poslu, ljubavi i ljudima. One koje uga|aju}i zaborave na sebe.

Svojim re~nikom i na~inom `ivota, udarila je {amar licemerju, kako je sama rekla. Zbog nje su se otvarale diskusije u srednjo{kolskim zbornicama da li ona koja tako pi{e mo`e i da predaje. U~enice/i su je voleli. Znala je da pri~a, razume.

Njena poezija je puna najli~nijih sukoba, previranja, `elja. Opisala je samo}u, ~e`nju, patnju, telo `ene, drhtanje, preispitivanje.

DOK PADA NO]

Filmsko ostvarenje "Dok pada no}" (When night is falling) kanadske rediteljke Patricije Rozeme (I've herd the Mermaids singing), u potpunosti je politi~ki orjentisan i zaslu`uje punu pa`nju. "Dok pada no}" u~estvovao je na filmskom festivalu 1995. god. u Montrealu i dobio nagradu publike.

Zanimljiva pri~a, koja uz izuzetnu glumu Paskal

"U umetnosti nema kompromisa. Ja stvaram iz o~aja retko, iz radosti retko. Kada je to dvoje sme{ano u meni i na neki na~in primereno, eto ploda!"

Ka`u da je Goga stvorila mit od `ene, od ljubavi.

"Ja imam potrebu, kao i ve}ina `ena, da volim, volim da volim, ali danas tu moju potrebu da dajem ne`nost i toplinu i da mi misli budu li{ene podvale, mo`e da razume samo mlad svet. Jedan mu{karac te{ko."

Udajom u 16. oj godini pobegla je od strogog oca. Materijalno dobro situirana ali usamljena. Zavr{ila je gimnaziju vanrednim {kolovanjem, a zatim i studije knji`evnosti. Pisanje je bilo njen izlaz, njena `udnja, sloboda, ne retko osporavana od drugih.

Progla{avana je za moralno nepodobnu osobu. @ena koja je uspela da iza|e iz kli{ea.

"Ja, na`alost, nisam na{la mu{karca koji bi za mene bio bog, otac, ljubavnik, podr{ka, ma{ta...

@ivela je u iznajmljenim stanovima, od profesorske plate i novca od izdava~a koji je sporo pristizao.

"Do`iveli su me kao `enu iz snova kojoj ne treba ni{ta. Kao op{te dobro od najranije mladosti. Mogu}e je da }e se kona~no ostvariti moj `ivotni san da dobijem krov nad glavom, posle toliko godina rada i lutanja. Mnogi misle: lako je Gogi, ide od postelje do postelje... A, ja kao Ana Karenjina, pratim isklju~ivo svoja ose}anja, licemerno dru{tvo to ne mo`e da shvati. Onda konstrui{u..."

Rekla je da je samo}a njen izbor. Okru`ena brojnim prijateljima, a opet sama, odlutala je u svoj unutra{nji svet. Poslednjih godina `ivota izuzetno tiha, pomalo upla{ena od "zveri" koja }e opet da je {~epa. Nije htela da pati, a patila je. Nije `elela tragediju, ona se dogodila. Htela je ljubav, pravdu, podr{ku. Nikoga nije bilo da je zadr`i, uhvati za ruku, zagrli i poljubi, kao {to je ona drugima ~inila, bacila se sa jednog od zemunskih solitera '93. g. Sama. @ena ~e`ljive ko`e, svoje glave i rumena.

Kori{}en intervju koji je dala za
Bazar novembra '90.

PISMO LEI

Mila Lea,

Veleumnici veruju da smo svi u ovom vremenu vi{e preokupirani seksom, nego bilo koji is~ezli svet. Napisala sam re~i: {kolarka i {kolarac. Otkinula sam ka i ca. Dobila sam kaca. Civilizacija nas zatvara u bure. [ta }e nam seks bez ose}anja!

Pro{lo je pet godina. Ko zna kojim svetim putevima ide{? Ho}e li te sti}i moje misli!

Do{la si odjednom. Pomislih da si postala bliska, dru`e}i se s tolikim bogovima ili si se do{unjala u moju sobu tra`e}i miris |avolkine ikre. Za sada nema konoplje, ko{ulju }e mi nekad izatkati.

Posle ledenih mora pone{to razumevam. Tvoje slike di{u. Sigurno si i dalje tanu{no drvo. Drema{, stvaraju}i nove slike. Sla`e{ svetove.

Prolazila sam pustinjom. U tom vremenu nisam imala za ~im da ~eznem, koga da volim, koga da mrzim. Stigla su me bela bi}a. Neko re~e: belo je smrt. Bilo je gore od toga. Gazila sam reku. Vukla me je hladno}om. Da mi je nemir odnela voda, ne bih ni{ta ostavila ljudima. Tada si stigla ti. Ov~ija ko`a, mirisi zrelih trava. Tvoje o~i topljenog zlata opominjale su i molile. Trave su donele milijarde zelenih bi}a. Tamna su potisnuta u dno moje utrobe, bezazlenost mi ostade.

U no}i obra~una tvoj jezik zaustavio se na mom trbuhu.

Slu{aj Lea, pi{u}i tebi, pi{em sebi, `eni.

Ni{ta ti ne zameram.

Dala si i daje{ ljudima novi, manje u`asan svet. Mislim kao i ti da je `ensko telo lep{e od mu{kog. Sazdana sam tako da je moja `enstvenost nagla{ena jedino uz mu{karca.

Sve moje izlive on izaziva. Kraljica seksa nosi moju glavu, moju du{u celu mene. Ostalo ti je moje poprsje. Oti{la sam kao protuva.

Li~ila sam na upla{enog zaljubljenika koji telefonira.

^ula sam ti glas. Sve je to bilo reda radi.]utala sam i spustila {koljku.

Da sam ti napisala na stolu: Nisam htela da bude{ moja erotska varka, bilo bi bolje.

Lea postoji li i jedan po{ten rastanak?!

Smrt je nepo{tena, plavozuba, sveprisutna.

Ko zna koliko je ljudi u meni?

Blagost mi je pro`imala telo dok sam ti pisala pesmu. Nedovr{ena je.

I mi smo takve, Lea.

Jedino smo to {to smo.

Tvoja toplina i dar davanja u~e me da volim i {iljke tornjeva miroljubivo.

Pose}uje{ me. Nebo je druk~ije dok mi golica{ stopala.

Ljubim te
Drhtulja

OV^IJA KO@A

posve}eno Lei

Danima je `ivim bojama
slikala moje poprsje
i poklanjala mi `ute ru`e.
O~i joj imale boju
topljenog zlata.
] utasmo.
Ispred platna podom
razapeta ov~ja ko`a.
Protezah se, umorna.
Dugo sedenje.
Ljubila mi potiljak i kosu.
Zasrkah drhtaj
`e`enog zlata.
Neko je ov~joj ko`i
ostavio miris zrele trave.
Vijorio od mojih nozdrva.
Legoh.
Ona pored mene.
Grlismo se.
Krepke brodolomnice \ avoljeg trougla.
Mu{karac utvara bio je u nama.
Jezici nam svirali
balalajke i tokata.
Moja bedra za`buni{e
grmovima `utih poklonjenih ru`a.
Bradavice zazuja{e.
Ona bi matica.
Rominjave ma}uhice
punile se mle~om.
@ena sam uzvra}am
bez stida.
Sve razumeh.
Samo, za{to je neko ostavio
miris zrele trave
u ov~ijoj ko`i.

(Iz zbirke DRHTULJA)

LJILJA

NETO^KA NEZVANOVA

uo~ene predispozicije / lezbejska iskustva devoj~ica

"Neto~ka Nezvanova" F. M. Dostojevski (odlomak)

"...Moja vezanost za Katju vi{e nije imala granica...Vi{e nisam bila u stanju da vladam sobom. Tonula sam u tugu, hiljadu puta bila spremna da joj se bacim oko vrata, ali me je strah prikovao za mesto.

Moja ose}anja posedovala su nekakvu neobja{njivu tolerantnost, ako tako mogu da ka`em: po prirodi sam popustljiva do krajnjih granica, tako da eksplozija, nenadani izliv ose}anja, nastupa samo u krajnjem slu~aju.

...Moja ljubav prema Katji postajala je izuzetna, neobi~na. Isprva me je do uvrede mu~ila Katjina ravnodu{nost, ali sada se sve u meni uskome{alo ni sama nisam mogla da se sna|em u svojim ose}anjima.

...Se}am se da sam se ponekad budila no}u, ustajala iz postelje i na prstima prilazila kneginjici. Satima sam posmatrala usnulu Katju pri slaboj svetlosti na{e no}ne lampe; ponekad bi sela do nje na krevet, naginjala se prema njenom licu, pa bi me zapahnuo njen topao dah. U ti{ini, drhte}i od straha, ljubila bih joj ru~ice, ramena, kosu, no`icu, ako bi se pojavila ispod pokriva~a. Malo-pomalo sam primetila - zato {to ceo mesec nisam spu{tala o~iju sa nje - da Katja postaje iz dana u dan sve zami{ljenija; po~ela je da gubi spokojnost: ponekad se po ceo dan nije ~ula njena buka, da bi se drugi put dizala takva galama kakva se jo{ nije ~ula. Postala je razdra`ljiva, izbirljiva, crvenela je i ljutila se veoma ~esto, ~ak je i samnom zapo~injala sitne prepirke, ~as ne bi htela da ru~a pored mene, da sedi blizu, kao da je ose}ala odvratnost, prema meni, ~as bi odlazila majci i provodila tamo ~itave dane, verovatno znaju}i da }u iskopneti od tuge za njom ~as bi odjednom po~ela da me gleda satima, tako da nisam znala kuda da se denem od u`asne zbunjenosti, pa sam crvenela, bledela, ali ipak nisam smela da iza|em iz sobe.

...Moram da ka`em da je kneginja bila veoma nezadovoljna samnom i da je svu promenu u Katji, koju je i sama prime}ivala, pripisivala meni i uticaju mog te{kog karaktera, kako je sama govorila, na karakter svije }erke.

...Bila sam zapanjena zbog Katjinog preseljenja i celu nedelju sam provela u bolesnom du{evnom mu~enju.

...Hvala bogu uskoro se na{a {etnja zavr{ila, jer ja ne bih izdr`ala i po~ela bih da je ljubim na ulici, penju}i se stepenicama, ipak mi je po{lo za rukom da je kradom poljubim u rame. Primetila je to, zadrhtala, ali ni re~i nije rekla.

...Katja je dobila nervni napad.

...Ne idi Neto~ka, ostani samnom...

U trenutku je sko~ila s mesta i zajapurena, sva u suzama, zagrlila me. Ljubila me je kao luda, ljubila mi lice, o~i, vrat, ridala kao u histeriji; ~vrsto sam se pribli`ila uz nju i mi smo se slatko, radosno zagrlile.

- Hajde lezi kod mene!

Trenutak kasnije, bila sam u njenoj postelji, zagrlile

smo se i radosno priljubile jedna uz drugu.

- Pa ja se se}am kako si me no}u ljubila! -rekla je porumenev{i kao bulka.

Jecala sam.

- Neto~ka-pro{aputala je Katja kroz suze - an|ele moj, pa ja te odavno, ve} odavno volim.

- Za{to smo tako dugo...tako dugo...

- ^uj silno sam `elela da te volim, a posle odjednom mi do|e da te mrzim, pa te mrzim, tako mrzim!

- Ali za{to?

- Pa bila sam ljuta na tebe. Ne znam za{to! A onda sam videla da nemo`e{ bez mene da `ivi{ i sve mislim- eto sada }u je namu~iti, odvratnu!

[ta li je to u tebi da sam te tako zavolela?

Zbog ~ega sam te se bojala, zbog ~ega se stidela! Vidi{ kao nam je sada lepo!

...Tonem u san i mislim: kad bi samo do{la, kao pro{le no}i, i ti si do{la!...Ah,kakve smo mi nevaljalice Neto~ka.

A kasnije jedva sam izdr`ala i mislim, poljubi}u je jednom ili je na smrt i{tipati.

- Katja, Katja! Bo`e kako si ti lepa.

- Je l'da? A sad, {ta ho}e{ od mene to i radi! Mu~i me, {tipaj, molim te,u{tini me! Du{o moja, u{tini!

...Usne su nam otekle od poljubaca.

- Neto~ka od sada }e{ uvek dolaziti meni da spava{. Je l'voli{ da se ljubi{? I ljubi}emo se. (Bojale smo se da nas neko ne uhvati kada se ljubimo.).

...Katja je zamislila da }emo ovako `iveti: jedan dan }e ona nare|ivati, a ja }u izvr{avati, a slede}eg dana obrnuto - ja }u nare|ivati a ona }e slu{ati bez pogovora; a potom }emo obe ravnopravno jedna drugoj nare|ivati; a ako jedna od nas namerno ne poslu{a, odmah }emo se posva|ati, reda radi, a zatim }emo se {to pre pomiriti. Jednom re~ju o~ekivala nas je beskrajna sre}a.

...Ljubile smo se tog dana najmanje sto puta. Bojala sam se da ne umrem od uzbu|enja, gube}i dah od sre}e. Ali na{a sre}a je kratko trajala.

Kneginja je bila ljubomorna na mene zbog svoje k}eri. Dobila je izve{taj da smo nas dve u nekakvoj omamljenosti, da se sva tri dana ne rastajemo, svakog trenutka se ljubimo, pla~emo, kiko}emo kao lude..."

Neka emotivna stanja prolaze kroz bezbroj transformacija u potrazi za svojom identifikacijom, zbog nemogu}nosti momentalnog pronala`enja adekvatnog "opisa", s'kojim predhodno moramo da budemo upoznate da bi smo mogle da vr{imo klasifikaciju i prepoznavanje sopstvenih ose}anja u okviru dozvoljenih varijacija. Takva ose}anja, kojima nedostaje "opis" u uobi~ajenim, poznatim, dostupnim varijacijama, ~ine nam se nepoznata, ~udna, uznemiruju}a, {to u ve}ini slu~ajeva dovodi do odricanja sopstvenih emocija, umesto do daljeg istra`ivanja i prepoznavanja dobro sakrivenih i potisnutih "opisa" u nedovoljno razvijenim varijacijama.

U gore navedenim citatima, Dostojevski je dao prikaz jednog slo`enog ljubavnog odnosa izme|u dve devoj~ice,posmatranog iz jedne vremenski udaljene analiti~ko-psiholo{ke perspektive. Odatle se mo`e krenuti kada se govori o "lezbejskoj predispoziciji".

Koliko lezbejki u svom detinjstvu nailazi na momenat zaljubljivanja u (vaspita~ice, u~iteljice, drugarice...), "erotskih egzibicija" sa, svoje/im vr{njakinje/ama (striptiz devoj~ice za devoj~ice, ostvarivanje velikog % od sexualnog ~ina, poljupci, ma`enja...)?

Za{to to, ve}ina, s podsmehom komentari{e kao "fazu kroz koju sve devoj~ice prolaze"; koliko je vi{e potrebno bezuspe{nih poku{aja obja{njenja: za{to se neka smatra ro|enom lezbejkom, kako to sigurno zna, kada je postala "GOLD STAR", odakle joj tako rana svest o lezbejskoj egzistenciji, seksualnoj preferenciji, emotivnoj naklonosti, lezbejskom stilu `ivota..., kad nije imala pristup informacijama tog tipa; koji se ovoga puta zasnivao na spominjanju naj ranijih lezbejskih iskustava?

Postavlja se pitanje po ~emu je nu`no da se ova faza preska~e, a ne da se na njoj zadr`ava, da se produbljuje i rano sagledava? Za{to bi ovoj fazi obavezno predhodilo neko ru`no, bolno, suprotno iskustvo - u kome se uglavnom tra`i obja{njenje za lezbejstvo uop{te?

Velika doza mra~nja~ke ozbiljnosti u stilu Dostojevskog, konkretno u delu "Neto~ka Nezvanova", apsolutno razbija, po dru{tvo, najbezbolnije, a ujedno i najprostije obja{njenje prona|eno u "prirodnoj `enskoj bliskosti"- koja je tradicionalno opravdana i koja automatski negira lezbejski identitet i ~ini ga neozbiljnim i nevidljivim. Ekstremni slu~ajevi politi~kog ~ina- "identifikacije Lezbejkom" dobijali su i dobiju konotaciju: bluda; podra`avanja hetero odnosa kao, jedinog dostupnog modela –relacije mama-tata...; de~je igrarije, koja ima jednu jedinu ulogu –ukorenjivanje gri`e savesti, svesti o nedozvoljenom, bolesnom i prljavom, nabijanje psihoze..., moranje da se odstupi i da se prevazi|u ove igre sa druga~ijim pravilima ili bez njih, u svrsi sazrevanja koje je bazirano na reprodukciji.

U "Neto~ki Nezvanovoj" prisustvo vremenske distance omogu}ava proizvoljnu i slobodoumnu analizu, koja se ne posmatra kroz tu|e utvr|ene, skoro aksiomske psihologije, pred kojima nesme da bude rezervi. Ovde je re~ o jednom setnom se}anju na veliku iskrenu ljubav, najdivnije, najne`nije, najstrasnije uspomene iz detinjstva, bez obzira na konstantno provla~enje stida i straha,kao su{tinskih obele`ja hri{}anskog morala.

Ignorisanjem, uzvodnim stremljenjem, dosledno{}u sebi, mogu se sa~uvati kreacije svojih orjentacija i sklonosti, mo`e se sa~uvati od razbijanja iskonska i jedi-

na istinita koncepcija pred kojom se obi~no ustukne kada se grubo sagleda sa te`e strane. Ne govorim o nedovoljnom lezbejskom intenzitetu ve} o latentnosti i kukavi~ki ostavljenom luftu prisilnom preusmeravanju.

Uo~ile smo strast u pri~i, setimo se na{ih ne`nosti, strasti, najve}ih radosti koje smo kao devoj~ice pru`ale jedna drugoj, poljubaca koji usled naboja strasti postaju u ugrizi. Koliko je trebalo da se pomiri, prihvati i kanali{e spoznaja da smo same sebi, kao pol i rod dovoljne, i da se jedino me|u sobom mo`emo tretirati na adekvatan na~in. Ali da bi devoj~ica istrajala (izdr`ala), u ovakvim datim okolnostima pod kojima svet funkcioni{e, ona mora da ima mo} i sre}u. Re{enje je samo}a, izolovanost i dugotrajna posve}enost samo sebi umesto rastrzanosti i nasilnog truda da se prilagodi i uklopi u ne{to {to joj je su{tinski strano.

Ti "op{ti" kalupi, mogu se pri~initi kao landaravi i sveobuhvatni, ali njihove dimenzije su proma{ene , neadekvatne; nemogu}e je ponovno ispunjavanje, usled brutalne amputacije "suvi{nog (opasnog)" materijala, ostvaruje se samo jednoli~nost i nalikovanje preostale materije, duha i intelekta, ~ija je `elja sku~ena i svedena na minimum, koje i kad nabreknu ne dovode kalup do pucanja, ve} direktno vode u samouni{tenje - samodestrukciju. Na{e odrednice bi trebale da postoje samo kao ameboidni oblici u smislu o~uvanja doslednosti sebi; predstava o okvirima u kojima funkcioni{emo - da bismo imale orjentaciju o tome {ta prevazilazimo.

Imaginarni svet lezbejskih devoj~ica bi trebao da bude nacrt na{eg sveta, pripremljen za razvijanje, ali ne u mra~nim komorama, sveta koji se ostvaruje, a nije samo uzvi{ena, nedosti`na utopija od koje se lako odustaje.

Mo`e se postaviti pitanje {ta je navelo devoj~ice na taj put slobode? Za{to smo to ~inile uprkos, usa|enom saznanju, da se to ne sme? Kako smo otkrile tu "zabranjenu mogu}nost", i za{to se svest o zabranjenom zao{trava posle prakti~nih sprovo|enja? Koliko smo se bezbedno ose}ale dok smo to ~inile? ^ega smo se pla{ile i stidele? Koliko je vremena trebalo da pro|e da bi smo ponovo pogledale u o~i saputnici iz nezaboravne"avanture"?

[ta se u me|uvremenu de{avalo sa nama? Kajale bi se, mrzele i krivile jedna drugu, imale pre}utan dogovor da se to nikada vi{e ne ponovi i da o tome nikada vi{e ne razgovaramo, kao da je to bio san obeju u isto vreme odsanjan sa nadom svake da ona druga nema pojma o tome, nastavljeno dru`enje sa prizvukom neke zategnutosti, neprijatnosti...ili smo taj me|u period iskoristile za proces prevazila`enja nametnute krivice, straha i stida, za dono{enje smelih odluka koje se smatraju suludim i krajnje nebezbednim, preuzimanje odgovornosti za protekla de{avanja, progla{avanje sebe za "inicijatorku"...

Obi~no "op{te" ugrabi ve}inu svojom obmanom o jednostavnijem i brojnijem, podmi}uje la`nim spokojem, {titi od eventualnih budu}ih isku{enja, garantuje smirivanje zalutalih du{a...

[ta nagoni liberalnije strejt `ene na razmi{ljanje o onoj drugoj iz "avanture" koja se u me|uvremenu nije ostvarila kao lezbejka? -"[teta je {to se mu~i u strejt odnosu, mislim da bi ona bila sre}na lezbejka. U na{em odnosu ona je imala inicijativu. Ja nikada nisam imala ose}aj stida i ga|enja, samo ose}aj igre koja se mo`e ostvariti, mo`e postati realnost. Uvek sam je do`ivljavala specifi~nije u odnosu na druge devoj~ice..."

Nasuprot liberalnim strejt `enama postoje i one neostvarene lezbejke, sa sli~nim emotivnim, telesnim i ~ulnim iskustvima iz detinjstva, koje su izvor najagresivnije homofobije.

Sugerisanje krivice uzburkava savest, {to si nemirnije savesti to si podlo`nija strejt uticajima.

Te lezbejske avanture devoj~ica, u najve}em broju slu~ajeva se naglo prekidaju, kad igra postane vrlo ozbiljna i u~estala, posle ~ega usle|uje {ok. Svaka devoj~ica naglo ostaje prepu{tena sebi. Posle svake misli, scene, re~i koja asocira na `ene koje vole `ene, devoj~ice crvene i be`e od svake primedbe i aluzije koje uvek imaju podsme{ljiv, ili negativno osu|uju}i ton.

Setimo se na{ih najranijih ose}anja, preispitivanja i istra`ivanja jo{ neoformljenih tela, a posebno uspostavljanja intime sa sopstvenim polnim organom. Setimo se ranog otkri}a klitorisa, preispitivanja njegovih mogu}nosti i mo}i. Nije slu~ajno {to smo mi, lezbejke, usled neverovatne zainteresovanosti za svoje telo, tako rano otkrile: seksualnost, masturbaciju, klitorisni orgazam...

[ta je to {to nas mo`e odvojiti od istopolne naklonosti, bezgranične ljubavi, nežnosti, strasti, senzibiliteta, identiteta, od lezbejskog načina razmišljanja i delanja, od sopstvenog tela i tela sličnih nama; učiniti blisko tako stranim i odbojnim, i lupiti etiketu "oskudno" na naše potencijale, vrednosti, mogućnosti, lepote i radosti...?

JELENA LABRYS

Bisije (Kamil) i Rej~el Kroford (Petra) jasno uvodi publiku u ~udesan svet ljubavi. Strastvena, poeti~na i erotska ljubavna pri~a nikog ne ostavlja ravnodu{nim.

Radnja filma doga|a se u savremenom svetu, u kome se pogledi na brak prepli}u sa slobodnim shvatanjem emotivnosti. Kamil, profesorka u protestantskom koled`u, uskoro je pred oltarom sa svojim dugogodi{njim mladi}em Martinom, profesorom teologije. Njena budu}nost ~ini se odre|enom sve do slu~ajnog susreta u ve{ernici sa enigmati~nom i `ivahnom Petrom, cirkuskom artistkinjom. Bore}i se protiv strasti koja izaziva svako njeno uverenje, Kamil otkriva da mora prona}i snagu kojom bi sledila istinsku du{evnu strast.

Ovaj film govori o spoznaji prave prirode li~nosti i snazi ljubavi koja menja jedan `ivot. Kroz izuzetnu emotivnost, simboliku i dijaloge, svestrano orjentisanoj publici daje se na uvid da je Ljubav jedna univerzalna sfera, sila koja ne poznaje pravila i ne trpi nepravdu. Jedan konzervativni koncept dru{tva, koji opresivno savetuje da se iza burme kriju sva ~uda sveta, biva opovrgnut onda kada se istinsko ~udo dogodi.

Izvanredno re`iran po~etak konkretno ukazuje na ćoming out¨tezu lezbejske politike. Prizor dve nage devojke koje rone u dubini bistre vode, ostavlja sna`an utisak ~istote i uzvi{enosti. Ova scena tako prikazuje nevidljiv i skriven svet iza opne ljudskih zabluda i osuda, {to simbolizuje debelo zale|ena povr{ina. Devojke isplivavaju ka povr{ini i simboli~ki ukazuju na potrebu da se taj ľed¨slomi i da se punim plu}ima udahne vazduh.

Lezbejska ljubav je stvarna i samo dovoljna, stabilna egzistencija, poru~uje nam Rozema. Ovaj film razbija predrasude o lezbejkama kao ru`nim, nesigurnim, i ostavljenim `enama koje tra`e utehu u naru~ju `ena, i pokazuje da se takva ljubav mo`e dogoditi bilo kojoj `eni, u dobu jasno izgra|enog identiteta (u psihologiji), ~ak i kada je u stabilnoj heteroseksualnoj vezi. Prava lezbejska ljubav doga|a se onda kada je su|ena, i mora se opravdati, o~uvati i uzdi}i. Senzibilitet ove pri~e dovodi do suza svaku od nas koja zna kakva je `udnja za `enom i kakva je snaga prave ljubavi.

E. L.

MEDIJSKA ZASTUPLJENOST LEZBEJSKIH FILMOVA U BEOGRADU

Pro{logodi{nji FEST 96. doneo je beogradskoj publici dva filma koja se bave lezbejskom tematikom. Jedan, o kome je, gore, ve} bilo re~i, stigao je iz Kanade, re`iserke Patricije Rozeme "Dok pada no}".

Organizacija FEST-a '96. pripremila je prakti~an katalog sa rasporedom i slikovnim sadr`ajem, uz kratku fabulu, filmova koji su se na{li na repertoaru.

Drugi film stigao je iz Velike Britanije "Poljubac Leptira", koji su svrstali u psiho-dyke dramu. Veoma je zanimljivo i nimalo za~u|uju}e, da je u, ve} pomenutom, filmskom vodi~u fabula filma "Dok pada no}" prikazana re~ima "...prijateljstvo izme|u dve `ene..." bez nagla{avanja da se radi o lezbejskom filmu ili barem o ljubavnoj pri~i izme|u dve `ene...

Svima je poznato koliko je balkanski `ivalj, vekovima zatrovan patrijarhatom, negativno okrenut prema feminizmima, s'toga su ovi redovi o prijateljstvu dve `ene bili zanimljivi samo odre|enom i malobrojnom krugu ljudi.

Drugi film "Poljubac Leptira" bio je predstavljen re~ima "...lezbejska ljubavna pri~a..."

Svima onima koji su gledali ove filmove, bi}e suvi{no da ka`em koliko je ovo medijsko poigravanje re~ima daleko od naivnog ishoda. Ovakve ilustracije potpuno su pogre{ne. "Poljubac leptira" zaintrigirao je publiku da vidi "lezbejsku love-story", dramu koja govori o dvema labilnim i psihoti~nim osobama, koje su smisao svog `ivota izgubile ili ga nikada nisu ni na{le. Susret i tri poljubca desili su im se kao i bilo {ta drugo. Ovaj fim potpuno je apoliti~an, i trudi se da publici prika`e lezbejke onakvim kakvim ih svet zami{lja iz najmra~nijeg ugla. U filmu se javlja scena gde ona "prava" lezbejka vodi brutalan seksualan ~in sa kamiond`ijom (mu{karcem), s'toga je irelevantno govoriti o "lezbejstvu".

Ovakav film, pogre{no opisan, imao je i fantasti~nu najavu za FEST: "...Poljubac leptira, film ja~i od `ivota..." Film je svakako bio brojno pose}en. Nakon FESTA, najave su se nastavljale na malim ekranima. Film je izvesno vreme igrao u bioskopima.

Ali {ta se dogodilo sa ostvarenjem "Dok pada no}"? To se ve} moglo zaklju~iti. Za ovaj film najava nije i{la. Pose}enost je bila mnogo manja nego za prethodni. Posle FESTA "Dok pada no}" prikazivan je u bioskopu Kozara, svega nekoliko dana i trajno skinut sa repertoara. Ni jedan filmski plakat nije se mogao na}i. Kontraverzni film bio je nepodoban i uvredljiv patri-

jarhatu. Sala je tih par dana brojala malo publike.

Kontradiktorno je to {to je film "Dok pada no}" uprkos "progonu" iz bioskopa, bio prikazivan dva puta, u udarnim terminima na TV kanalima RTS-a.

E. L.

DYKE TV

Dyke TV je nacionalni kablovski program koji se prikazuje svake nedelje u SAD-u. Prijem ima 6,5 miliona ku}a u 18 gradova. D.tv je pokrenula Tanya Dewhurst. 75-om epizodom D.tv je postala kanal sa najbr`e rastu}om gledano{}u i 2. najgledaniji od lezbejskih i gej kanala u zemlji. Na pretplatu se priprema dosta novih gradova kao na pr.: ^ikago, Albany (ovaj grad se nalazi na jugu tako da je to veliki uspeh D.tv-a)...

Anna Marie Simo je scenarijski za~ela D.tv. 92, kao aktivistkinja - koosniva~ica Lesbian Avengers otvorila {ou D.tv-a koriste}i ga kao na~in za publikovanje akcija Lesbian Avengers. Zajedno sa direktorkom pozori{ta i producentkinjom Linde Chapman i ne zavisnom filmskom i video produkcijom - Mary Patierno, uz asistenciju Astrea foundation i HDJM kompanije (koju je osnovao Merin brat, koji je umro od side) - ro|en je D.tv.

Prva epizoda je bila prikazana preko kablovske mre`e na Menhetnu juna 93.

D.tv je prerastao u o{tar kriti~ki {ou sa velikom distribucijom, preko 40 dyke koje {alju reporta`e iz cele zemlje.

"Jedno vreme D.tv je bila najbolja mala tajna lesbian community-a" - re~i su direktora razvoja ovog kanala Phyolis Loutsky-a.

"Mnoge lezbejke i pederi dugo nisu znale/i za postojanje D.tv-a, {to se nekih gradova ti~e bilo je vrlo te{ko dobiti pretplatnice/ke, iz religijskih razloga, za prijem na javnoj kablovskoj mre`i koja je specijalizovana za {ou programe i nezavisan network." - Loutsky ukazuje na neregulisanost kablovskog network sistema u Americi, koji je dozvolio homofobi~arima da kupe veliku koli~inu deonica u network-u. U Dalasu je na primer 80% od javnog pristupa kablovskim {ou emisijama pripada reakcionarnim religijskim grupama. Na Key West-u gej kablovski {ou je bukvalno skinut sa programa od strane "Hri{}anskih prava" - forsiraju}i satelitski sistem da primi, a satelitski oda{ilja~ da ne realizuje {ou.

D.tv je tako|e imala problema sa konzervativnim snagama. U Fayetteville, North Carolina {ou je bio skinut jer je stanica koja ga je emitovala postala zabrinuta zbog mogu}e negativne reakcije gledateljki/laca. Na sre}u lokalni gej ~ovek je ubedio ljude iz te tv stanice da ponovo puste {ou.

TV stanica PBS u Denveru, koja je prikazivala D.tv se uzbudila, kada je u jednoj epizodi prikazana `ena koja stoji ispred postera `ene golih grudi. Nakon toga D.tv je, puta morala da upozorava gledateljke/oce o svakom narednom, eventualnom prikazivanju golog tela.

Cilj d.t.v-a da predstavi pozitivne lezbejske imid`e kroz razli~ite lezbejske perspektive. Ameri~ke dajkice `eljno o~ekuju javno predstavljanje na medijima.

Za sada snovi su sme{teni u polu~asovni informativni format, sastavljenim od 5-7-mo minutnim segmentima, prikazuju}i dyke `ivot i kulturu u pravoj svetlosti.

Svaki {ou po~inje vestima koje obuhvataju istok i zapad sa muzi~kom podlogom "dyke to die for". Pri~e obuhvataju: najnovija doga|anja iz "kampa duhovnih sestara" gde se lokalne lezbejke suo~avaju sa negostoljubivo{}u i nasiljem tog kraja, ubistvo lezbejke koja se predstavljala kao mu{karac u Nabraski, umetnost, horoskop, politi~ki komentari, zdravstvene problematike, lezbejke na radnom mestu ...

Svaka epizoda donosi novine kako bi obuhvatila ukuse svih lezbejki.

Popularne teme (nazivi segmenata): "Bila sam lezbejsko dete"- dokumentovano `ivotnim pri~ama lezbejki, fotografijama u procesu rasta...

"Dyke dish" nam servira najnovije lezbejske tra~eve; "Street squad" - direktno uklju~enje intervjuisanih ljudi na prepad; "Iz arhive"- prezentuju se delovi lezbejske istorije; "[aljivi `ivot"- se bavi lezbejkama u sportu; "Lezbejski ljubavni znakovi"...

Kvalifikacija i iskustvo nisu uslov da se postane ~lanica D.tv-a, ve} entuzijazam i predavanje. Obu~ile su mnoge devojke za rad: sa kamerom, monta`u... Trenutno na D.tv-u radi 9 pla}enih i 60 volonterki.

prevod: TAMARA

SADR@AJ

Tema broja:
LEZBEJKE SA PORODICOM
- Moje dete je homoseksualno 3
- Moja k}erka je lezbejka 4
- Nas dve vi{e ne govorimo istim jezikom 5
- Odrastanje sa dve mame 5
- Jednopolna porodica 6
- Mi imamo bebu 7

KONFERENCIJE
- IV svetska konferencija `ena 8
- Anjaree 10
- Iglyo konferencija za isto~nu i centralnu Evropu 11
- Press izve{taj - Internacionalna konferencija o homoseksualnosti u Ljubljani 13

ORGANIZACIJE U SVETU
- Trougao centar 13
- "Danas Metelkova sutra ceo Svet" 14
- Roza klub 14
- L. L. 15
- Vesti 15

ZDRAVLJE
- Lezbejske pacijentkinje i njihova prava 16
- @ene koje vode ljubav sa `enama 17

KULTURA
- Publikovanje knji`evno umetni~kih dela aktivistkinja Labrisa 18
- Gordana Sto{i} `ena ~e`ljive ko`e 19
- Neto~ka Nezvanova 21
- Dok pada no} 24
- Medijska zastupljenost lezbejskih filmova u Beogradu 24
- Dyke TV 25

Izdava~: LABRIS - grupa za lezbejska ljudska prava
kontakt telefon 687 190

Redakcija: Jelena Labrys
E. L.
Ljilja

Tehni~ko ure|enje i slog: Slobodanka Macanovi}

[tampa: PinKpress

Tira`: 300

Beograd 1997.
LABRIS

LABRIS je grupa za promociju lezbejskih prava, osnovana u Beogradu po~etkom 1995. Nastala je iz nevladine organizacije ARKADIJA - Gej i lezbejski lobi, koji je osnovan krajem 1990.

LABRIS je `enska grupa za podr{ku `ena koje vole `ene i promovisanje razli~itosti lezbejske egzistencije u dru{tvu.

LABRIS tvrdi, na osnovu nau~ne statistike, da u Beogradu ima oko 20.000 `ena koje vole `ene a ~ija prava nisu ostvarena.

Labris - ko smo mi?

Imenujemo svoju druga~iju egzistenciju koja ne zavisi od mu{karaca. Imenujemo svoje ljubavi i ideje za druga~iji svet u kojem ne}emo biti svakodnevno izlo`ene nasilju zbog svoje lezbejske egzistencije.

Govorimo sebi i drugima da svaka `ena ima pravo da voli `ene i da to nije devijacija, ni zlo~in. Lezbejska egzistencija nije li~na stvar `ene ve} dru{tveno pitanje prava na razli~itost.

Podsti~emo sebe i druge da kriti~ki razmi{ljaju o prisilnoj heteroseksualnosti koja ~ini `ene zavisnim od mu{karaca.

Radimo na promociji lezbejskih prava u javnosti.

Oranizujemo radionice na kojima razgovaramo o pitanjima iz na{ih `ivota.

Povezujemo se sa lezbejskim organizacijama iz zemalja biv{e Jugoslavije i sveta.

Solidari{emo se sa `enama bez obzira na njihovu seksualnu orijentaciju, nacionalnost, hendikepiranost, rasu i druge razlike.

Labris - mi tra`imo:

da se dru{tvene, kulturne i nau~ne institucije prema lezbejskoj egzistenciji odnose isto kao i prema heteroseksualnoj egzistenciji;

da se zakonima reguli{e da lezbejski i gej partneri imaju ista prava kao i heteroseksualni supru`nici;

da se zakonima omogu}i lezbejskim i gej parovima da usvajaju decu;

da se u okviru socijalnih ustanova osnuju savetovali{ta koja }e se na odgovaraju}i na~in baviti psiholo{kim i socijalnim pitanjima lezbejki, njihovih porodica i prijatelja;

da se iz svih ud`benika elimini{u delovi koji povezuju lezbejstvo sa seksualnom devijacijom, patolo{kim stanjem ili psihi~kim poreme}ajem;

da se u ginekolo{ku praksu uvede poseban tretman za lezbejke.

LEZBEJSKA EGZISTENCIJA JE NA[E LJUDSKO PRAVO

Potrebne smo jedna drugoj da bi prepoznale same sebe, da bi bile ja~e, da bi se izborile za na{a prava. Kada ~ujemo jedna drugu onda i na{e li~ne pri~e dobiju prostor za `ivot. Potrebne smo jedna drugoj da bi bile vidljive javnosti. drugi treba da nas upoznaju i da znaju da mi postojimo.

LEZBEJSKE PACIJENTKINJE I NJIHOVA PRAVA

Zapadni Holivud
Kalifornija
Lezbejska Zdravstvena Klinika.
Progresivan zdravstveni servis i holisti~no zdravstvo za `ene.

1. Lezbejke imaju pravo da ka`u ko su kad primaju zdravstvenu pomo}.
2. Lezbejke imaju pravo da ne prihvate bilo kakve pretpostavke u vezi njihove seksualne orijentacij, samim tim i u vezi njihovih potreba za zdravstvenom pomo}i. Lez kao i druge `ene mogu imati iste zdravstvene probleme uklju~uju}i vaginalne i be{i~ne infekcij, polne bolesti, trudno}u i rak.
3. Lezbejke imaju pravo da budu tretirane sa respektom, ponosom i profesionalizmom prilikom primanja zdravstvene pomo}i.
4. Lezbejke imaju pravo na privatnost i sve informacije date o njihovom lezbejstvu osobi koja pru`a zdravstvenu pomo} treba da ostanu u striktnoj poverljivosti.
5. Lezbejke imaju prava da budu tretirane njihove prave zdravstvene potrebe, a ne da se lezbejstvo vidi kao zdravstveni problem.
6. Lezbejke imaju pravo da prime zdravstvenu pomo} oslobo|enu homofobi~nih i drugih predrasudnih zapa`anja i pona{anja i pona{anja od strane zdravstvenih radnica/ka.
7. Lezbejke imaju pravo da tra`e, od osoba koje im nude zdravstvenu za{titu, da govore razumljivo , jasno i potpunu istinu, pa ~ak da bude prevedeno na njihov maternji jezik.
8. Lezbejke imaju pravo da vide i poseduju kopije svih medicinskih nalaza kao i da im budu obja{njeni na njihovom maternjem jeziku i u za njih poznatoj terminologiji. Tako|e njihovi nalazi treba da budu oslobo|eni svih predrasuda vezanih za njihovu sexualnost, rasu, ekonomski status, fizi~ki izgled, uzrast, ili fizi~ki, emocionalni ili mentalni status.
9. Lezbejke imaju pravo da imaju decu, da imaju pristup bankama sperme i servisu za inseminaciju. Tako|e imaju pravo da ~uvaju decu i usvajaju.
10. Lezbejke imaju pravo da njihova ljubavnica, ili potpisanica zdravstvenog osiguranja mo`e da primi zdravstvenu za{titu, ili da ih predstavlja bilo koja osoba koju one izaberu.
11. Lezbejke imaju prava da njihove ljubavnice/potpisanice, njihova deca ili bilo koja osoba koju izaberu bude prisutna prilikom poro|aja.
12. Lezbejke imaju prava na potpune informacije, i pristup, svim dostupnim tretmanima i mogu}nostima poro|aja uklju~uju}i alternativne i holisti~ne opcije koje ne uklju~uju lekove ili operaciju, tako da mogu da naprave odgovaraju}u odluku o njihovoj zdravstvenoj brizi.
13. Lezbejke imaju pravo na kompletne informacije pre nego {to u~estvuju u bilo kom tretmanu ili programu i da imaju pristup specijalno odre|enim programima za lezbejke i `ene.
14. Lezbejke imaju pravo da ispituju njihove zdravstvene osiguravaoce da vide i razumeju {ta oni rade tokom nekog ispitivanja, da u~e o vaginalnim i grudnim samopregledima, da imaju pristup i trening u kori{}enju samoza{titnih pomagala, kao {to su plasti~ni vaginalni spekulum i aparat za merenje pritiska, i da aktivno u~estvuju u svemu {to je vezano za njihovu zdravstvenu za{titu i dono{enje odluka.
15. Lezbejke imaju pravo na trajnu pravnu za{titu i da, za `ivota, sastavi testament tako da njihovo zdravstveno osiguranje mo`e biti preuzeto od strane ljubavnice ili bilo koga kome one daju za pravo u slu~aju da su nesposobne da saop{te svoje odluke vezane za njihovu za{titu, ili da nebiolo{ka lezbejska majka mo`e donositi odluke i imati punomo} u svim tretiranjima njihove dece u slu~aju da biolo{ka lez majka ili usvojiteljka nije sposobna.
16. Lezbejske roditeljke koje imju neka dugotrajna oboljenja ili su na samrti imaju pravo pristupa svim mogu}im tretmanskim mogu}nostima i privilegijama, i kad god je mogu}e, naravno ako je to njihov izbor, da izdahnu u bolnici ili kod ku}e uz prisustvo njihove sada{nje ljubavnice; da dostojanstveno izdahnu.
17. Nebiolo{ka lezbejska majka ima prava, po uzajamnom usagla{avanju, da preuzme brigu o njenoj deci prilikom umiranja njene ljubavnice, biolo{ke majke ili usvojiteljke.

prevod: **TAMARA**

.

SEX BEZ RIZIKA ZA @ENE KOJE VODE LJUBAV SA @ENAMA

I VODILE SU LJUBAV JO[DUGO I SRE]NO

Ovaj tekst govori o `udnjama, sexu izme|u `ena, stilovima vo|enja ljubavi, razgovorima o sexu, zdravstvenim rizicim, HIV infekciji i bolestima prenosivim polnim putem. Polazna ta~ka je: Vodi ljubav onako kako `eli{, pri tome se `uvaj i tako|e {titi svoju partnerku. Pri~ajte o tome {ta `elite i vodite ra~una da obe budete upoznate sa rizicima.

SEX IZME\U @ENA

Sex izme|u `ena je uzbudljiv, lep, ali ponekad i nezgodan.

Zavo|enje nije lako za ve}inu `ena, a razgovor o onome {to vole i ne vole u sexu je jo{ manje lak; Naro~ito kada postoje razlike u `eljama i stilu vo|enja ljubavi. [ta }e{ uraditi ako tvoja partnerka `eli da se beskrajno dugo mazi, a ti da {to pre orgazmira{?...

ODNOS IZME\U @ENA

Razli~iti stilovi `ivota. Mo`da ima{ vezu sa jednom `enom, nekoliko veza u isto vreme, razne veze jedne posle drugih, ili ste se mo`da odlu~ile za stalnu vezu sa povremenim one nightstand-ovima. Mnoge `ene se odlu~uju za monogamne veze. To nekad izgleda kao norma. Malo je primera sa kojima bi mogle da se identifikuju, `ene koje vole `ene; zato je va`no da razgovara{ sa drugima o tvom stilu `ivota. Kako to radi{

@ENE KOJE VODE LJUBAV SA @ENAMA

Ovaj tekst govori o zdravstvenim rizicima koji dolaze tokom seksa, kao {to je HIV infekcija (koja je uzro~nik side) i druge bolesti prenosive polnim putem.Kao seksualno aktivne `ene moramo da razmislimo o odgovornostima koje se ti~u na{eg sigurnog seksa. ] utanje i neinformisanost o prene{enju HIV-a `eni od `ene je stvorilo zabunu,ljutnju i strah me|u nama. Stvarnost je da mi mo`emo i da prenosimo HIV i druge polne bolesti, kao {to su hlamidija, gljivi~ne infekcije, herpes, sifilis, hepatitis b,gonoreja itd. jedna drugoj.Uprkos manjku istra`ivanja i insformacija postoje dokumentovani slu~ajevi prenosa HIVa i polnih bolesti sa `ene na `enu.Postoji mali broj `ena koje su ovim putem zara`ene ali to ne zna~i da ne treba razmi{ljati o rizicima za dobijanje HIV-a i polnih bolesti.Postoji vi{e na~ina na koji `ene jedna drugoj mogu da prenesu HIV ili polne bolesti, na primer pri oralnom seksu ako jedna od `ena ima menstruaciju.Tako|e rizik postoji ako je jedna `ena imala seksualni odnos sa mu{karcem bez kondoma. Rizi~na je i inseminacija sa spermom donatora koja nije testirana na HIV ili polne bolesti.Poljupcem usta na usta se tako|e mo`e preneti HIV ukoliko jedna od osoba ima oralni herpes,plikove, ranice u/na ustima,uklju~uju}i i krvarenja posle pranja zuba.

Veliki rizik predstavlja zajedni~ko kori{}enje igala i {priceva Tako}e treba navesti jo{ jedan od aspekata uticaja droga i jo{ jednog veoma ~esto kori{}enog stimulansa-alkohola na siguran seks izme|u `ena.Naime ~injenica je da droga i alkohol u velikoj meri uti~u na stanje svesti konzumenta.U ovom promenjenom stanju svesti uglavnom ne mislimo na siguran seks, obi~no razmi{ljamo :"mislim da to ovog puta nije potrebno","zaista sam uzbu|ena,ba{ me briga za siguran seks","ona zaista izgleda zdravo , sigurno nema HIV ili neku bolest."

U daljem tekstu }emo navesti kako se prenosi HIV infekcija i polne bolesti.Treba zapamtiti pritom da sigurno vo}enje ljubavi za HIV nije automatski sigurno za polne bolesti, dok je siguran seks za polne bolesti siguran i za HIV.

KAKO DOLAZI DO HIV INFEKCIJE?

HIV je virus koji prouzrokuje sidu.Virus se u velikim koli~inama mo`e na}i u spermi, krvi, menstrualnoj krvi, dok se u manjim koli~inama nalazi i u maj~inom mleku i u vaginalnom fluidu.HIV je relativno slab virus, da bi do{lo do infekcije potrebno je da ve}a koli~ina virusa dospe u krv.Kako se to mo`e dogoditi? Telo ima vi{e barijera koje ga {tite od infekcija. Me|u njima najva`nija je ko`a.Ona ne propu{ta virus, ali ga zato sluzoko`a propu{ta.Sluzoko`a obavija usnu duplju, unutra{njost anusa i vagine.Najosetljivija sluzoko`a je ona u anusu i vagini.U njoj se nalazi mnogo krvnih sudova koji su veoma osetljivi, ako je sluzoko`a o{te}ena virus mo`e dospeti u krvotok.

Me|utim iako je sluzoko`a neopovre|ena virus opet mo`e dospeti u telo.

KAKO DOLAZI DO POLNIH BOLESTI?

Polne bolesti se prenose seksualnim odnosom.One su prouzrokovane bakterijama i virusima.@ena najverovatnije boluje od neke polne bolesti ukoliko postoje slede}i simptomi: poja~an sekret, peckanje prilikom mokrenja, ~irevi, upala be{ike, svrab u stidnim dla~icama, bol u stomaku itd.Naravno mo`e da se desi da je osoba zara`ena a da nema niti jedan od navedenih simptoma, naravno to ne zna~i da ista ne mo`e da prenese bolest.Kod nekih polnih bolesti stvaraju se ~irevi ili zapaljenja koji o{te}uju sluzoko`u.Kroz o{te}enu sluzoko`u HIV lak{e prolazi, zato postoji ve}i rizik za infekciju HIV-om ako osoba ve} ima polnu bolest.Polne bolesti mogu imati ozbiljne posledice, na pr. neplodnost ili poreme}aje kod fetusa.

A [TA JE SA...

-vaginalnim fluidom koji se prenosi putem finger fuck-a.

U vaginalnom fluidu se nalazi mala koli~ina HIV-a.To zna~i da je rizik za HIV infekciju prili~no mali, ali je zato rizik za polne bolesti velik.

- vaginalnim fluidom koji se prenoi preko dildoa.

Kori{}enjem dildoa sluzoko`a vagine se mo`e lako o{tetiti tako da postoji rizik da na dildou osim vaginalnog fluida bude i krvi. Prilikom zajedni~kog kori{}enja dildoa postoji rizik za preno{enje HIV infekcije i polnih bolesti.

- ranicama na prstima,u vagini i anusu.

Ukoliko jedna od osoba ima ranicu na prstu i radi finger fuck rizik za dobijanje HIV-a je mali osim ako je to otvorena,sve`a rana.

-folijama, rukavicama i kondomima.

Kao za{tita od HIV-a i polnih bolesti koristi se folija (dental dam) koja je odli~na naro~ito ako jedna `ena ima menstruaciju a druga `eli da sa njom ima oralni seks.Umesto folije se tako|e mo`e koristiti po du`ini ise~en kondom.Prilikom finger fuck-a kao za{titu treba koristiti latex rukavice.Ukoliko dve osobe koriste isti dildo prilikom seksa dildo treba oprati izme|u pojedina~nog kori{}enja ili staviti kondom.

Seks izme|u `ena je uzbudljiv, lep ali tako|e nekad i nesiguran.Dakle treba izabrati ono {to obe volite i {to je zdravo za obe. Seks izme|u `ena je relativno siguran za HIV, rizik zavisi od onoga {to ste obe u preo{losti radile i od onoga {to sada zajedno radite.Ako niste sigurne da li ste obe HIV negativne, razmislite o rizicima, napravite zdrav izbor i za{titite se.

M & D